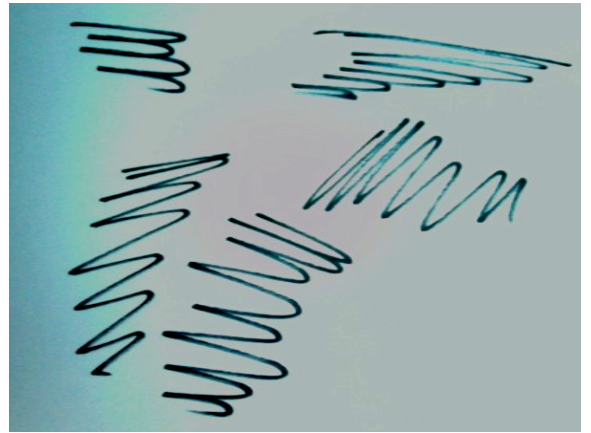

Het Tribunaal

Peig Troogah

"Het Grote Verhaal mag weer worden verteld"

Een theaterspektakel in zeven bedrijven – door jongeren te spelen - over de mondiale verwarring aan het begin van het derde decennium van de 21e eeuw.

*Kunnen de continenten met succes koers zetten richting de toekomst?
Kunnen jongeren als 'continento's' dit proces versnellen?*

Voorzien van een toelichting en verantwoording door Giep Hagoort

De weg zelf is je bestemming

Confucius

De aarde biedt voldoende voor ieders behoefte, maar niet voor ieders hebzucht

Mahatma Ghandi

Inhoud

Eerst dit | 2

Tekst *Het Tribunaal*, Peig Troogah | 3

Toelichting: De mondiale verwarring als vertrekpunt

Een kosmopolitisch betoog, Giep Hagoort | 34

Verantwoording, Giep Hagoort | 43

Colofon, Over de schrijvers

Eerst dit

In de tekst van het theaterspektakel *Het Tribunaal* schept Peig Troogah een indringende verbeelding van de mondiale verwarring zoals deze anno 2020 waar te nemen is. Een speciaal Tribunaal roept daartoe de vijf continenten ter verantwoording. Ook wil Het Tribunaal dezelfde continenten afdwingen om te streven naar een duurzame toekomst, daarbij bijna zelf verstrikt rakend in een interne corruptiezaak.

Door de grote afstand tussen de 193 leden en de VN is deze wereldorganisatie niet in staat de grote mondiale problemen van deze tijd, klimaat, migratie, ongelijkheid, handels- en ruimteoorlogen en de komst van de cyborg-mens, effectief aan te pakken.

De tekst wordt voorzien van een toelichting en verantwoording van de initiatiefnemer van Het Tribunaal, Giep Hagoort. In de toelichting - in de vorm van een kosmopolitisch betoog - wordt ingegaan op de ontwikkelingen wereldwijd, met een flinke stap terug in de tijd om vervolgens uit te komen op een cyborg-toekomst in het heelal.

In een afzonderlijke verantwoording worden zes losse ontwerpschetsen gepresenteerd die geleid hebben tot de teksten in deze publicatie.

Het Tribunaal is ontstaan als steun in de rug van jongeren die de afgelopen jaren hun stem wereldwijd hebben laten horen voor een betere, duurzame planeet aarde.

Het Grote Verhaal mag weer worden verteld.

De uitgever – www.asom.org - wenst met deze publicatie de lezers, vooral de jongeren, veel creativiteit, inspiratie en gezamenlijke actie toe als grondstof tot overleven.

Utrecht, Mumbai, december 2019.

Tekst Theaterspektakel HET TRIBUNAAL

Geschreven door Peig Troogah

Spelers

Voorzitter Tribunaal (m), in toga: Ogaj

Lid Tribunaal (v), in toga: Anomedsed

Vertegenwoordigers van de vijf continenten: Aporué, Akirema, Eiza, Snijtal Akirema, Akirfa

Stemmen vanuit de zijkanten, de rauwe Vox Populi van de vijf continenten, voortdurend reagerend op wat gaande is

De vijf getuigen: Tsonsalga, Ydennek, Ihcus, Ativé en Nohsaf

Bode, tevens militair

Omroeper

Tekst en uitvoering zijn onderhevig aan de dynamiek van het creatieve proces ter plaatse. De spelers zijn medevormgevers van de uitvoering. De regisseur is 'een gids in het donker'. Speelduur: circa 90 minuten.

Eerste Bedrijf - Bijeenroeping

Ogaj

Zit geheel vooraan op een bankje op het toneel, in het licht van een lantaarnpaal. Knoopt een gesprek aan met het publiek. Opgewonden, opgejaagd.

“Ik hoef dit niet te doen.”

Kijkt zijn publiek aan.

“Nee, ik hoef dit niet te doen.”

Schreeuwend:

“Ik-hoef-dit-niet-te-doen!”

Kijkt opnieuw zijn publiek aan alsof men hem niet begrijpt.

“Ik zie dat jullie het niet begrijpen!”

Ijsbeert een paar momenten.

“Laat het me uitleggen.”

Komt iets tot rust, gaat zitten en kijkt nog even op zijn smartphone. Hij verstuurt enkele berichten en stopt zijn smartphone weg. Pauze, kijkend naar het publiek.

“Iedereen weet dat de Edginerev Seitan hun langste tijd hebben gehad.

Klimaat, vluchtelingen, handels- en ruimteoorlogen.

Het huidige wereldsysteem is onhoudbaar gebleken.”

Pauze, kijkt het publiek vorschend aan of er wel instemming is.

“Maar waarom hebben ze uitgerekend mij aangewezen?

Waarom moet ik aan de knoppen draaien?

Welke knoppen?

Wie zijn de medestanders, en wie de tegenstanders?”

Pauze, kijkt het publiek vragend aan.

“Laat ik bij het begin beginnen.”

Pauze.

“Sommige landen boycotten de Enemegla Gniredagrev.

Zij willen niet meer naar de hoofdzetel in Wen Kroy komen.

Er is grote ontevredenheid over afspraken die wel gemaakt worden, maar niet nagekomen.
Dat er geen verwoestende chaos is ontstaan is voornamelijk te danken aan een handjevol zwaargewichten.
En uitgerekend dit groepje heeft mij aangewezen om een nieuwe route via de continenten te verkennen.
Zij zetten zware middelen in: de delegaties worden tijdens de verhoren opgesloten en mogen weer vrijkomen als de verkenning voorbij is.

Om het geheel status te geven spreken ze van 'een Tribunaal'."

Zeer nadrukkelijk sprekend:

"En dat Tribunaal zit ik voor.

Ze houden de continenten verantwoordelijk voor het falende wereldsysteem.

Ik doe dit samen met een jonge diplomate. Een heel aantrekkelijke meid, maar verschrikkelijk naïef."

Pauze

"En ik zeg: ik hoef dit niet te doen.

Ik zal u uitleggen hoe het werkt.

Ze stellen een shortlist op en ik kwam bovendrijven.

Had ik kunnen weigeren? Omdat de opdracht stinkt of zo?

Natuurlijk stinken dit soort opdrachten!

Dit soort opdrachten komt maar één keer langs.

Weigeren wil zeggen: vertrekken.

Niet betrouwbaar genoeg.

Wil je persoonlijk een béétje voortgang boeken, dan moet je vuile handen maken.

Het resultaat telt."

Pauze

"Maar in dit geval beschik ik niet over een veiligheidsklep.

Zo'n klep is natuurlijk pure noodzaak.

Een stille kracht die mij door de opdracht loodst.

Ik zal mijn netwerk moeten aanboren. Kijken wie hier boven komt drijven.

En weet u wat het bizarre van het hele verhaal is?

Nou? U weet het niet, hè?

Het bizarre is dat de delegaties van alle continenten een doorsnee van de bevolking vormen.

Zeggen ze. Hoe verzinnen ze het?

Modieus gedoe. Geletterd - ongeletterd, ervaring – geen ervaring, gemanierd - en vooral ook rauw en ongemaniert. Alles zit ertussen.

Dit zal me toch een circus geven!"

Met een grote gespeelde strengheid:

"En – ik – ben – de – directeur – van – dat – circus!"

Zacht gerommel op de achtergrond.

"Ok, ik hoor dat ze de verhoorkamer gaan inrichten. Ik ga er snel vandoor."

Cynisch lachend en uitdrukkelijk omkijkend naar het publiek.

"Ik - hoef - dit – niet - te - doen."

Gaat er snel vandoor.

Toneel

Schemering, boven aan de rechterkant zitten op een verhoging de Tribunen Ogaj en Anomedes aan een tafel achter een dicht hekwerk (heel vaag te zien), een bode in anti terreuruitrusting staat wijdbeens aan de zijkant van het toneel.

Veel spelers van de continenten bevinden zich op de vloer van het toneel met luidruchtige, meertalige stemmen in een vaag licht.

Ondersteunende muziek en dans, opvoering van schijnboksgevechten met geloei bij de uitgedeelde klappen en alles is onverstaanbaar, afgewisseld met de half verstaanbare woorden:

“Aporué”

“Akirema”

“Eiza”

“Snijtal Akirema”

“Akirfa”

Het kabaal en de chaos worden steeds luider. Er komen ook enkele spelers met trommels van achteruit de zaal, zij lopen naar het toneel.

Na enige tijd verlicht een spot de Tribunen.

Ogaj

Gaat staan en roept luid en duidelijk:

“Orde”

Met een hamer slaand op de tafel. Dat herhaalt hij totdat het stil is.

De spelers gaan op zijn teken allen zitten, de bode geeft dit ook aan met gebarentaal.

“Ik open deze eerste zitting van Het Tribunaal.

We onderzoeken en beoordelen de rol van de continenten in de hedendaagse, mondiale verwarring.

Het Tribunaal is bekleed met een internationaal erkende jurisdictie.

Het kan maatregelen nemen ter handhaving van zijn taakstelling.

Allereerst stellen we de aanwezigheid van de continenten vast.”

Anomedsed

Begint de continenten op te roepen en krijgt na iedere naam dezelfde riedel woorden te horen. Behalve bij Snijtal Akirema:

“Aporué?”

“Ja, Da, Si, Yes, Naem, Pronto”

“Akirema?”

“Ja, Da, Si, Yes, Naem, Pronto”

“Eiza?”

“Ja, Da, Si, Yes, Naem, Pronto”

“Akirfa?”

“Ja, Da, Si, Yes, Naem, Pronto”

“Snijtal Akirema?”

Stilte

Ogaj

“Snijtal Akirema?”

Stilte

“Snijtal Akirema?”

Stilte

Anomedsed

“Bode, breng onmiddellijk Snijtal Akirema op en breng haar naar Het Tribunaal.

Als het moet meer dood dan levend!

Zonder haar aanwezigheid kan Het Tribunaal niet beginnen.”

Opstandig geroezemoes uit het schemerige toneel.

Veel kabaal en wapengekletter van de bode.

Het groepje Snijtal Akirema wordt door de bode midden op het toneel gesmakt.

Ogaj

“Snijtal Akirema?”

Zacht gemompel stijgt op uit het groepje.

Ogaj

“Duidelijker svp!”

stemmen uit het groepje

Stamelend

“Si, Sim.”

Ogaj:

Staand

“De aanklacht luidt dat de continenten en hun staten hier aanwezig de wereld in opperste verwarring hebben gebracht. Rond het klimaat, het geweld, oorlogsdreiging, technologische grenzeloosheid en ongelijkheid.

De details zijn door de aanklagers aan jullie als continenten overgebracht en worden bekend verondersteld. Samenvattend: als de toestand in de wereld niet verandert, dan hebben de jongste generaties van de mensheid geen toekomst meer.

Het Tribunaal zal nader onderzoek doen en tot een oordeel komen.

Het baseert zich daarbij op de verhoren van de continenten en op de getuigenissen van de jongeren.

Nu al is zeker dat bestaande wereldorganisaties en hun satellieten opgaan in een nieuw mondiaal verband.”

Ogaj gaat zitten

Hels protest vanuit de continenten

“No, Njet, Non, Lā, Nein, Nie, Nao!!!”

Ogaj:

“Orde, Orde, Orde!”

Slaand met de hamer, geroezemoes houdt zachtjes aan.

Anomedsed :

Staand:

“Het Tribunaal heeft de volgende volgorde voor verhoor vastgesteld:

1. Aporué
2. Akirema
3. Eiza
4. Snijtal Akirema
5. Akirfa

Elke zitting zal ook een persoonlijke getuigenis van een jongere bevatten.

Tot het finale oordeel van Het Tribunaal blijft iedereen onder arrest.

En gedraagt u alsjeblieft. U bent geen apen meer.”

Ogaj geeft een klap met de hamer, daarna vertrekken de Tribunen. De lichtspot op de Tribunen dooft.

Opkomend kabaal en geloei, spelers voeren bij wijze van ironie een uitbundige, maar rauwe apen-performance uit, gebaseerd op verschillende apensoorten met bijbehorende apengeluiden en apenbewegingen (op handen en voeten lopend en springend, etc.). Bananen worden in de lucht gegooit.

De bode staat er onaangedaan bij, op de voorgrond van het toneel.

Stemmen

Ook door elkaar

“Fuck you, kut tribunaal!

Rot op met je wereldtribunaal!

Krijg de kankertering met je oordeel!

Pleur op, geen woord meer uit jullie keel!

Racisten, eco-fascisten, Intriganten, cultuurmarxisten, val dood, dood, dood!”

Allen, afsluitend, zingend, dansend en muziek makend met een makkelijk te zingen slotlied.

Tekst slotlied:

“Fake tribunaal

Ik neuk je wereldwijd anaal

Fictief dit allemaal

T’is pure ideologische flut

Je stinkt uit je globaliseringskut

Donder op naar Duivels put

Fake tribunaal

Fictief dit allemaal.”

Spelers vertrekken van het toneel, de melodie na neuriënd.

Stilte, spots doven uit.

Tweede Bedrijf - Aporué

De tafel van de Tribunen staat schuin voor het toneel, zichtbaar voor spelers en publiek, met een ruim hekwerk ervoor en twee stoelen erachter.

Op het achterdoek verschijnt in grote letters 'Aporué'.

Ook op het achterdoek: bewegende beelden als illustraties van de thema's uit het tweede bedrijf.

Toneel: groepje Aporué-spelers in het midden van het toneel, er klinken stemmen en instemmende geluiden.

Groepje Aporué vanuit het midden

Door elkaar joelend

"Wat is de aanklacht?"

"Wat zijn de beschuldigingen?"

"Wie zijn jullie?"

"Haal die beelden weg!"

"We weten jullie te vinden!"

"Lang leve Dnalsur"

"Lang leve Dnalsur"

Buiten het groepje nemen overige spelers luidruchtig aan de zijkanten plaats, herhalend neuriënd:

"Fake tribunaal, fictief dit allemaal"

Bode

Komt op, gaat naar het midden van het toneel, doet enkele stappen vooruit en roept

"Leden van het Tribunaal! Opstaan!"

Helpt hardhandig een enkele treuzelaar op te staan.

Tribunen Ogaj en Anomedsed komen op en gaan op een teken van Ogaj zitten.

Ogaj

"Neemt u plaats"

Spelers gaan morrend weer op de grond zitten.

Ogaj

"Vandaag nemen we het verhoor af bij Aporué. Tevens horen we de getuigenis van Tsonsalga.

Ik verzoek Akirema om zich op te maken voor het tweede verhaal, ik bedoel: verhoor.

Het woord is aan Anomedsed."

Anomedsed

"Dank u voorzitter.

Aporué, u wordt ten laste gelegd dat u ondanks al uw kennis en wetenschap, de mensheid wereldwijd geen stap verder heeft geholpen.

U sluit uw grenzen, u holt de veerkracht van andere continenten uit.

Maar bovenal: uw continent heeft de blik naar binnen gekeerd.

Met die onfortuinlijke Tixerb en de problemen rond het DK.

Daarnaast bestaat er in bepaalde leidende kringen een irrationele afkeer van Dnalsur."

Stemmen uit de zijkant

“Losers, stumpers, leugenaars, lang leve Dnalsur!”

Ogaj

“Orde!”

Anomedsed

“En ik voeg er nog meer aan toe. U heeft rond de 18e eeuw ‘De Verlichting’ geschapen. Opdat kennis vanwege de rede en niet door duistere krachten de mensheid ten goede komt. Wat hebben we daar nu aan bij de problemen van het klimaat en de massamigratie? En al eerder, uw koloniale overheersing van praktisch alle landen van de overige continenten: u heeft ze uitgebuit maar ...”

Stemmen uit de zijkanten

Onderbrekend geloei en geroep:

“Aan de galg, tegen de muur. Napalm op de kolonialen!”

Ogaj

“Orde, orde, orde!”

Hamerslagen.

Anomedsed

“...maar er niets van teruggegeven.

En op deze wijzen heeft u zeer bijgedragen aan de huidige verwarring die de wereld treft.”

Ogaj

“Dank Tribuun. Het woord is nu aan Aporué.”

Onrustige geluiden vanuit de zijkanten.

Ogaj

“Orde, orde!”

Stem 1 Aporué

Dramatische presentatie:

“Is dat waar u op uit bent?

Bij voorbaat al een hoofdschuldige aanwijzen?

Hoe gemakkelijk is het om ons, Aporuéanen, het mogelijke failliet van de wereld in de schoenen te schuiven?

Uw oordeel staat bij voorbaat al vast.

Een wit voetje halen bij de overige continenten door ons, Aporué, te vernederen?

Bent u vergeten hoe wij de rechtsstaat vestigden, hoe wij kiezen voor een onafhankelijke rechtspraak?

Hoe wij een democratische Aporué Einu hebben geschapen, als eerste stap daarvoor?

Zo meteen begint u ook nog over de slavenhandel, over concentratiekampen, de gaskamers...

Is dit uw manier om de continenten dichterbij elkaar te brengen?”

Anomedsed

“.... Daar kom ik wellicht ook nog over te spreken, ja. Ik wijs u erop dat ik u geen ‘hoofdschuldige’ heb

genoemd.

Maar ik kan mij voorstellen dat deze gedachte inderdaad door uw hoofd speelt..."

Instemmend gejoel vanuit de zijkanten

Stem 1 Aporué

"De Verlichting heeft inderdaad een positieve bijdrage geleverd aan het welbevinden van de mensheid. Duistere krachten zijn overwonnen, ziekten zijn teruggedrongen en de weg is vrijgemaakt voor tal van nieuwe wetenschappelijke disciplines.

Waar mogelijk hebben we onze kennis gedeeld en verspreid.

Ons continent is geliefd en trekt jaarlijks talloze vluchtelingen."

Kort afkeurend gejoel vanuit de zijkanten.

Ogaj

"Orde! Orde! Orde!"

Stem 1 Aporué

"Het probleem is dat de andere continenten hun verantwoordelijkheden niet genomen hebben.

Zelfverrijking, dictaturen, corruptie, noem maar op, hebben ertoe geleid dat akkoorden niet zijn nagekomen, migratiestromen in gang zijn gezet en ... "

Anomedsed

"Maakt u dat concreet!"

Stem 2 Aporué

"Dat zal ik.

Aporué is de bakermat van het humane en solidaire liberalisme."

Langzaam:

"Als u ziet hoe het continent Akirema met deze vrijheid is omgegaan. Afkeurenswaardig."

Pauze

"Het is een complete jungle geworden met een nietsontziend zelfverrijkingssysteem."

Pauze, fel uitroepend:

"Als een nieuwste vorm van het export-kapitalisme.

Het zijn moneyboys, die waar ook ter wereld hun destructieve macht uitoefenen.

Daar ligt de echte oorzaak van de huidige mondiale verwarring.

En die is niet gelegen in ons mooie, oude continent Aporué."

Verwarrend geloei vanuit de zijkanten.

Ogaj

"Orde! Orde! Orde!"

Hamerslagen.

Anomedsed

"Uw voorbeeld is genoteerd.

Dan uw verantwoordelijkheid aangaande de voormalige koloniën.

Is het niet zo dat u eeuwenlang hebt geprofiteerd van deze wingewesten - inclusief de opbrengsten uit de slavenhandel?

Tot op de dag van vandaag wachten zij op een soort 'Wiedergutmachung'.

De grote ongelijkheid tussen het Netsew en de overige continenten vraagt toch om zo'n daad van rechtvaardigheidsherstel?

En als er daar al corruptie heerst, dan is dat toch een oorspronkelijk Netsew mechanisme om zaken gedaan te krijgen?"

Stem 3 Aporué

"Slavernij is geen typisch Netsew uitvinding."

Lange stilte

"Andere continenten zijn ons met hun wereldrijken voorgegaan."

Gedragen

"Is het niet tijd om naar de toekomst te kijken? Als Aporué kunnen we toezeggen ons eigen continentale samenwerkingsmodel als nieuwe leerschool van internationale samenwer..."

Stem uit de zijkant

"Als vorm van nieuw kolonialisme, bedoel je!"

Geloei vanuit de zijkanten.

Stem 3 Aporué

"Zo kun je het zien, maar Aporué gaat uit van wederzijds respect en het maken van gezamenlijke afspraken."

Ogaj

"Ook deze intentie is genoteerd.

Ik zal gezien de tijd dit verhoor nu moeten beëindigen.

Ik sluit de zitting af. Dank u voor uw medewerking.

Er is nu nog de gelegenheid om een getuigenis te laten horen.

Deze wordt uitgesproken door Tsonsalga.

De volgende zitting betreft het verhaal van Akirema..."

Algemene en luiddruchtige verbazing vanuit de zijkanten:

"Verhaal?! Verhaal?! Verhaal?!"

Ogaj

"Excuses, met het verhoor van Akirema.

Tsonsalsa, het woord is aan u."

Tsonsalsa

Wordt door de bode in haar rolstoel naar de voorkant links van het toneel gereden. Zij zit achter een staande microfoon en heeft een smartphone in de hand en checkt regelmatig het oplichtende scherm, de tekst zelf zegt ze uit haar hoofd op. Ze is gespannen.

"Mijn naam is Tsonsalsa en ik ben 23 jaar.

Ik ben blij dat ik mijn verhaal aan u mag vertellen.

Mijn vader is vermoord vanwege zijn kritiek op het regime.

Mijn moeder, mijn broertje en ik zijn gevlucht.

We moesten alles achterlaten.

Na een verschrikkelijke tocht kregen we asiel in Aporué.

Aan die tocht heb ik mijn handicap overgehouden.

We kregen eten en mijn broertje en ik kunnen nu naar school.

Van mijn moeder hoorde ik dat we door onze God beschermd zijn geweest.

Veel mensen die op de vlucht waren, zijn verdronken of teruggestuurd.

In de buurt waar we wonen, worden we soms uitgescholden als 'vreemd tuig'.

Of: 'ga terug naar je eigen land.'

Ik moet altijd op mijn hoede zijn. Ook al geniet ik nu van de nieuwe vrijheid.

Als mijn vader nog zou leven en er vrijheid in mijn land zou zijn, zou ik niet in Aporué wonen.

Daarom hoop ik dat alle continenten zelf een wereld van vrijheid weten te scheppen.

En dat vluchtelingen binnen het eigen continent opgevangen worden.

Pauze

Volgend jaar studeer ik af in de robotica.

Ik wil in Aporué robotskeletten ontwikkelen die gehandicapte mensen van steun zijn bij het bewegen, lopen, en praten.

Mijn droom is dat gehandicapte mensen waar ook ter wereld kunnen zeggen: 'de robot is mijn vriend.'

Dank u wel."

Volgt een kort maar intensief applaus, onderbroken door:

Bode

Op agressieve toon:

"Opstaan!"

Bode gebaart uitdrukkelijk naar Tsonsalga dat ze ook moet opstaan. Tsonsalga negeert dit gebaar.

Ogaj en Anomedsed, gevolgd door de bode, verlaten het toneel

De spots doven uit.

Derde Bedrijf - Akirema

Zelfde toneelbeeld als tweede bedrijf

Op het achterdoek verschijnt in grote letters 'Akirema'

Ook op het achterdoek: bewegende beelden als illustraties van de thema's uit het verhoor.

Toneel: groepje Akirema-spelers in het midden van het toneel, er klinken stemmen en instemmende geluiden.

Groepje Akirema

In het midden. door elkaar joelend

"Het stelt niets voor.

Het tribunaal is een terroristenbende!

Wie doet ons wat?

Akirema is tegen tribunalen.

Ze tasten onze autoriteit en macht aan."

Twee spelers, verkleed als robots, spelen een spel. Het gaat erom de ander met pistoolschoten te treffen via laserstralen. Andere leden van het groepje roepen – onder aanvoering van een leider - en met tussenpozen:

"Level Two", "level Three", "level Four"

Als een van de twee spelers dreigt neer te gaan, schreeuwt de leider, gevolgd door de rest:

"Level Five! Level Five! Level Five!"

Na een laatste schot valt de speler neer.

Groot gejuich.

De overige spelers nemen luidruchtig aan de zijkanten plaats, herhalend neuriënd:

"Fake tribunaal, Fictief dit allemaal."

Bode komt op, gaat naar het midden van het toneel, doet enkele stappen vooruit en roept:

"Leden van het Tribunaal! Opstaan!"

Helpt hardhandig een enkele treuzelaar op te staan.

Tribunen Ogaj en Anomedsed komen op en gaan op een teken van Ogaj zitten.

Ogaj

"Neemt u plaats."

Spelers gaan zitten, de groep van Akirema blijft staan.

Stem 1 Akirema

"Protest voorzitter, we tekenen protest aan tegen deze vernederende poppenkast.

Wij als Akirema zijn op schandelijke wijze door Aporué besmeurd.

Wij, de oorzaak van alle ellende in de wereld?!

Wat een fake nieuws!

En u greep totaal niet in.

Wij willen dat u ons protest ter harte neemt en Aporué terechtwijst.

Pauze

Overigens: de Federatie van ons land is door het afzetten van onze president niet afgereisd naar uw Tribunaal.

Wij vertegenwoordiger nu zelf de vijftig staten en Adanac."

Ogaj

“Gaaf u ziffen. Genoteerd.

Ik open deze ziffing waarin Akirema haar verhaal houdt, en waarin we afsluiten met een persoonlijke getuigenis van Ydennek.”

Groepje Akirema gaat ook ziffen.

Veel stemmen

En geloei uit de zijanten.

“Verhaal?! Verhaal?! Verhaal?! Wat een schande!”

Scanderend:

“Verhoor! Verhoor! Verhoor!”

Ogaj

“...correct: verhoor inderdaad. Uw protest is genoteerd en neemt Het Tribunaal ter harte...”.

Anomedsed

“Het is niet zo dat het continent Aporué u van dit alles beschuldigt, maar dat alleen...”

Ogaj

“Genoeg, het protest is genoteerd. Start u de ondervraging.”

Anomedsed

Enigszins geïrriteerd

“Ik...”

Stem vanuit de zijanten

“Hé bitch, kom op nou, hak die Akiremanen tot moes!”

Ondersteunend geloei.

Ogaj

“Orde, Orde, Orde!

Ik gebied u Akirema met de nodige respect te behandelen.”

Anomedsed

Nog steeds iets geïrriteerd

“...Ik wil het hebben over uw veranderende rol in de wereld.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog nam u uw verantwoordelijkheid.

Vele soldaten van uw continent hebben hun leven gegeven voor ons aller vrijheid.

De OTAN heeft u jarenlang ruimhartig gesteund.

De laatste jaren lijkt uw continent zich op agressieve wijze terug te trekken.

Is de wereldwijde verwarring niet ook ontstaan omdat niemand meer snapt hoe uw continent ervoor staat?

En is het niet zo dat uw continent sterk verdeeld is?

Daarentegen nemen de staten uitdrukkelijk een eigen plaats in op het wereldtoneel.

Kunt u aangeven op welke manier u uw betrokkenheid gaat vormgeven?”

Stem 2 Akirema

“De strategie van de vijftig staten en Adanac is sterk afhankelijk van de andere continenten, of deze, met name Eiza, eerlijke handelsakkoorden willen sluiten.
Op dat punt... “

Dan plotseling ontstaat gegil vanuit de zijanten tijdens het verhoor. Flitslichten, geluid van machinegeweren klinkt, en er is vuur te zien op het toneel.

De spelers zoeken angstig bescherming.

De bode gebaart dat iedereen moet gaan liggen.

Paniekerige stemmen, gehuil en gekrijs.

“Een shooting!

Er wordt geschoten!

Help! Help! Help!”

De bode kijkt om zich heen met het geweer in de aanslag.

Het wordt iets rustiger.

Omroeper

Via een luidspreker:

“Hier spreekt uw omroeper.

Er is een schietpartij geweest waarbij doden en gewonden zijn gevallen.

De schutter had het voorzien op het Tribunaal.

Er is echter niemand binnen dit gebouw gewond of gedood.

De politie heeft de schutter effectief kunnen uitschakelen.

Onze gedachten gaan uit naar de slachtoffers en hun familie.

De gouverneurs van de vijftig staten hebben unaniem besloten alle wapenbezit vanaf morgen strafbaar te stellen.

Levert u uw wapens vandaag vrijwillig in.

U kunt het tribunaal veilig voorzetten.

Einde omroepbericht.”

Bode herstelt de orde en geeft de verschillende groepen een helpende hand om weer te kunnen zitten. Als laatste helpt hij de Tribunen hun plaats weer in te nemen.

Ogaj

Duidelijk aangeslagen

“Ik dank u voor uw moedige houding tijdens de shooting. We zullen moeten proberen de draad van het verhoor weer op te pakken. Ik zal persoonlijk aan uw senaat onze deelneming overbrengen.”

Stilte

“Ik geef Akirema opnieuw het woord.”

Stem 2 Akirema

“Dank, voorzitter.

Ook wij zijn erg geschrokken en leven mee met de families.

Wel zullen we ons Hoogste Gerechtshof vragen de beslissing van de gouverneurs ongedaan te maken.

Wij, Akirema, hechten zeer aan onze individuele vrijheid tot wapenbezit.”

Kort maar fel afkeurend boegeroep vanuit de zijanten.

“Ik was gebleven bij de betrokkenheid van de vijftig staten bij het vormgeven van nieuwe verhoudingen in de wereld. Het is daarbij van groot belang dat de andere continenten een eerlijke handel mogelijk maken.”

Anomedsed

Zoekend naar de juiste toon.

“U suggereert, ik bedoel, spreekt van een eerlijke handel. Maar moeten we niet ook uw geheime betrokkenheid bij ontwikkelingen buiten uw continent aan de orde stellen? Kunt u garanderen dat uw geheime diensten niet meer illegale acties uitvoeren zoals in Ilihc in 1973, in Manteiv in de voorbije zestiger jaren en recentelijk in 2003 in Kari, waar u op basis van leugens overgegaan bent tot interventies? Gaan eerlijke handel en oneerlijke interventies samen op?”

Stemmen vanuit de zijanten:

“Vraag eerst eens of ze spijt hebben van het vermoorden van de oorspronkelijke Nenaidni?!”

Ogaj

“Orde! Die kwestie is niet aan de orde. Akirema, maak uw betoog af.”

Stem 3 Akirema

“Wij willen op een goede manier rekenschap geven van ons verleden. Vaak was dit glorieus, soms ook vernederend voor een enkeling. Maar we willen niet zozeer omzien, maar vooral naar de toekomst kijken.”

Stemmen vanuit de zijanten

“Vraag ook eens of ze spijt hebben van hun slavernijverleden?! Fake nieuws!”

Algemeen gejoel

Ogaj

“Orde! Het tribunaal heeft uw intenties goed gehoord. Dank daarvoor... “

Anomedsed

“Ik zou nog twee kwesties aan de orde willen stellen.

De ene is de relatie met Droon Aerok.

De andere kwestie is het terugdringen van het onverantwoord hoge consumptieniveau binnen de staten van Akirema, want...”

Ogaj

“Helaas, de tijd is om.

Het Tribunaal sluit ik af en maak nu ruimte voor de getuigenis van Ydennek.

Ik verzoek continent Eiza zich gereed te maken voor het volgende verhoor.”

Bode brengt de blinde Ydennek, begeleid door zijn hond, op en installeert hem achter de staande microfoon. Hij heeft een smartphone in de hand en checkt regelmatig de inhoud aan zijn oor.

Ydennek

“Mijn naam is Ydennek en ik ben 20 jaar.

U ziet dat ik blind ben.

Ik ben een slachtoffer van een school shooting in Akirema.

Ik ben heel blij dat ik levend voor u sta.

Pauze

Nee, ik ga niet verder in op mijn handicap.

Binnen twee jaar krijgen mijn oogkassen een nano-camera.

Ik kan dan met voorgeprogrammeerde sensoren via mijn hersens tachtig % van het zicht terugkrijgen.

Alleen iets vertraagd en niet zo direct zoals bij u.

En dat is ook mijn continent, Akirema, die mijn blindheid veroorzaakt en weer wegneemt.

Pauze

Ik wel graag een getuigenis afgeven over onze plaats in de wereld.

In de staat waar ik woon volg ik een gratis opleiding in het voeren van geweldloze actie tegen de negatieve gevolgen van de klimaatverandering.

De staat ondersteunt ons, omdat onze eigen wereldbedrijven zich niets meer aantrekken van wetgeving.

Zij zijn zo machtig dat zij met behulp van Big Data de regelgeving kunnen ontwijken.

Soms verplaatsen deze gigabedrijven binnen enkele uren hun hoofdkantoor naar andere continenten en onttrekken zij zich op die manier aan controle en toezicht.

De bazen van die bedrijven runnen hun internationale ondernemingen vanuit hun niet te traceren internationale *yachts*.

Deze jachten varen in internationale wateren waar geen wetten gelden.

Pauze

Naast de opleiding ben ik persoonlijk actief in een eigen grassroot-organisatie.

Deze organisatie stimuleert woonwijken om klimaatneutraal te functioneren.

Het is een fantastische ervaring als je meemaakt dat we geen druppel vermorsen.

Dat de zon ons energie geeft.

Dat we onze biologische groente om de hoek verbouwen.

Ik ruik als geen ander hoe gezond dit is.

We proberen met behulp van social media onze organisatie intercontinentaal uit te bouwen.

Wij rekenen op uw steun.

Ik dank u.”

Volgt een kort maar intensief applaus, onderbroken door:

Bode

Op agressieve toon:

“Opstaan!”

Zich agressief richtend tot Ydennek

“Verwijder die hond nu!”

Ogaj en Anomedes, gevolgd door de bode, verlaten het toneel

De spots doven uit.

Vierde bedrijf - Eiza

Zelfde toneelbeeld als in het derde bedrijf.

Op het achterdoek verschijnt in grote letters 'Eiza'.

Ook op het achterdoek: bewegende beelden als illustraties van de thema's.

Toneel: groepje Eiza-spelers in het midden van het toneel, er klinken stemmen en instemmende geluiden.

Groepje Eiza

Door elkaar joelend

"We moeten het anders doen!"

Galmend

"Dit is Eiza, Eiza, Eiza."

Buiten het groepje nemen overige spelers luidruchtig aan de zijkanten plaats, herhaald neuriënd

"Fake tribunaal, fictief dit allemaal"

Groepje Eiza

Laat een uitbundig Indiaas welkomstritueel zien, veel kleuren, bewegingen (bovenlichaam, handen en voeten), geïnspireerd op Indiase tempeldansen, Aziatische vechtsporten en moderne muziek en dans.

De kostuums zijn weldadig en kleurrijk. Ook worden maskers gedragen.

Aan het slot van het ritueel:

Stem 1 Eiza

"Eiza redt Aporué.

Eiza redt Akirema.

Eiza geneest deze continenten van hun dominantie-stress.

Eiza redt de mensheid.

Niet langer is het Netsew de norm, geen imitatie meer.

Eiza brengt wijsheid en innerlijke verlichting.

Eiza verbeeldt de nieuwe, digitale wereldsamenwerking."

Bode komt op, gaat naar het midden van het toneel, doet enkele stappen naar voren en roept:

"Leden van het Tribunaal. Opstaan!"

Helpt hardhandig een enkele treuzelaar op te staan.

Tribunen Ogaj en Anomedsed komen op en gaan op een teken van Ogaj zitten.

Ogaj

"Neemt u plaats!"

Spelers gaan zitten.

Ogaj

"Vandaag nemen we het verhoor af van Eiza. Het woord is aan Anomedsed."

Anomedsed

"Ik ben erg onder de indruk van uw spel.

Het Tribunaal begrijpt dat de toekomst van de mensheid ook, en misschien wel voorál, in de niet- Netsew culturen geworteld zal zijn.

Mijn vraag is nu hoe komt het dat Eiza zich zo lang afzijdig heeft gehouden?

Mede daardoor kon een Netsew dominantie ontstaan.

En ook begrijp ik dat in uw eigen economische systeem op belangrijke plekken een duurzame toekomst niet aan de orde is.”

Stem 2 Eiza

“Ook wij zijn het slachtoffer geweest van het Netsew koloniale systeem.

Burgeroorlogen moesten worden gevoerd om het vreemde juk van ons af te schudden.

Daarnaast moesten miljoenen mensen over een dagelijkse kom rijst beschikken om massale hongersnood te voorkomen.

Het is ons gelukt om onafhankelijk te raken van Netsew, maar de dominante waarden hebben ons nog lang in de ban gehouden, ook via internationale instituties.

Ontwikkelingsgeld was het nieuwe onderdrukkingsmechanisme: een waterput als teken van onderdanigheid.

Terwijl Eiza een schitterende geschiedenis kent vol kennis, multiculturalisme, verbeelding en collectiviteit.

Een rijk alternatief voor het individualistische, Netsew model!

Ja, wij kenden ook onze eigen slavenhandel. Ja, wij kenden ook de staat als Aipotu.

Ja, wij kenden ook de strijd tegen onze eigen minderheden.

Pauze

We zouden nu, volgens Netsew geleerden, staan op het breukvlak van twee met elkaar strijdende grootmachten

De dominantie van Netsew, of de dominantie van Eiza.

Maar wij trappen niet in die Netsew-val om een nieuwe Koude Oorlog te ontketen.

Heeft het Westen dan helemaal niets geleerd van zijn fouten?

Wij zeggen: laten we gezamenlijk komen tot nieuwe vormen van samenwerking op basis van gelijkwaardigheid.

Vermijd vooral het wij-zij denken!”

Stemmen uit de zijanten

“Prachtig gesproken, bravo!

Wat dacht je van Tebit, van Rimjsak?”

En hoe vrij is Gnokgho?

Indrukwekkend betoog!

Dit is de toekomst!”

Ogaj

“Orde! Orde! Orde!”

De bode zet een krachtige stap naar voren, het wordt stil.

Anomedsed

“Uw intenties worden gewaardeerd en zijn genoteerd.

Ik vroeg ook naar een duurzame economie waaraan in de huidige mondiale verwarring veel lippendiensten bewezen worden. Concrete maatregelen – en niet alleen volgens de jongeren – blijven vooralsnog uit.”

Stem 3 Eiza

“Delen van ons continent hebben te maken met een ernstige droogte. Daarnaast worden complete dorpen bedreigd door overvloedige regenval en zijn onze dijken nog niet op orde.

Op ons continent dreigen megasteden onder water te komen staan. Of hebben ze juist gebrek aan water. Binnen ons continent is er wel het groeiende bewustzijn waarneembaar dat we onze samenlevingen moeten richten op duurzaamheid.

Er zijn ambities om Eiza met behulp van Big Data te transformeren tot de meest ambitieuze energie-continent van de wereld, te beginnen in Duiz-Stoo Eiza.

Maar dit kunnen we niet alleen!

Netsew heeft ons continent jarenlang gebruikt omwille van de lage lonen. Samen moeten we nu tot nieuwe afspraken komen over bijvoorbeeld de verdere ontwikkeling van digitale technologieën, in combinatie met water- en voedselbeheer.

We richten ons daarbij vooral, maar niet uitsluitend, op het continent Aporué.

Als dit continent zich ten minste kan bevrijden van de eigen dominantie-stress.

Wij willen niet doodgaan aan smog, droogte en overstromingen.”

Ogaj

“Waarde Anomedsed. Ik neem het verhoor nu even van u over.”

Anomedsed kijkt zeer ontstemd.

“Er is nog een kwestie van belang, en dat is de positie van het Eijban Netsoo.

In een vertrouwelijk memo heeft Akirema hierop al eerder gewezen.

Dit gebied behoort tot uw continent Eiza.

Al vanaf de Tweede Wereldoorlog is het een brandhaard vol belangenconflicten, religieuze haat en terreur.

De Edginerev Seitan zijn niet in staat gebleken om een duurzame vrede te realiseren, ondanks de recente militaire interventies van Akirema in Kari en Eirys.”

Stemmen vanuit de zijanten:

“Ondanks?! Ondanks?! Wat een schandelijke vertekening van de werkelijkheid!

Het veiligstellen van oliebelangen, bedoel je!”

Ogaj

Vervolgt zijn betoog

“De spanningen lopen opnieuw op. Hier heeft Eiza weggekeken. Welke verantwoordelijkheid ziet u voor uw continent?”

Stem 4 Eiza

“U beschikt niet over adequate informatie.

Anomedsed knikt zeer instemmend.

Miljoenen arbeiders van ons continent zijn werkzaam in de oliestaten. In het Eijban Netsoo sluit ons continent steeds meer handelsakkoorden.

De positie van Learsi gaat ook ons aan.

Als de continenten gaan samenwerken in een nieuw wereldverband is er aandacht voor het Eijban Netsoo, inclusief een eigen staat voor de Nenijtselappen.”

Stem vanuit Akirema

“Protest! Als Akirema streven we als enige continent naar een duurzame en erkende positie van Learsi.

Tegen de gewelddadige aanvallen van de buurlanden.”

Verschillende stemmen vanuit de zijanten

“Fake nieuws! Waar waren jullie toen de nederzettingen de olijfboomgaarden vernietigden?!”

Op kamelensafari met jullie olievriendjes!”

Ogaj

“Respect graag.

Ik denk niet dat we deze kwestie nog kunnen behandelen, gezien de tijd.

Ik sluit de zitting en geef het woord aan Ihcus voor zijn getuigenis.

Ik verzoek het continent Snijtal Akirema om zich gereed te maken voor het vierde verhoor.”

Bode brengt Ihcus – gekleed in een lang wit gewaad - op en installeert hem achter de staande microfoon. Hij staat achter een staande microfoon en heeft een smartphone in de hand en checkt regelmatig het oplichtende scherm, de tekst zelf zegt hij op uit zijn hoofd.

Ihcus

Met trillende, opgewonden stem en schokkerige houding

“Ik ben Ihcus en ik ben 18 jaar.

Wordt toch eens wakker, continenten!

Dit is mijn wake-up call vanuit mijn continent Eiza.

Jullie leven allemaal in een analoge bubbel. De werkelijkheid is digitaal.

Zie de nieuwe cyborg-mens!

Jullie hebben geen zicht meer op de relevante werkelijkheid.

Jullie dolen als vreemden in de digitale wereld rond.

Jullie zijn de nieuwe losers van deze tijd.

Analoge landlopers, digitale daklozen, waarom bestaan jullie eigenlijk nog?

Als Big Data besluit te stoppen vallen vliegtuigen te pletter.

Raken tankers op drift, is het leven uit de smart cities verdwenen.

Worden de chips in jullie lichamen waardeloos, verliezen de mensen hun identiteit.”

Ineens fel uitroepend:

“Velen zijn gehackt, weinigen zijn geupload.”

Pauze

“Er zal chaos heersen en er zullen doden vallen.

Als, als, als we niet gered worden door slimme robots.

Wordt wakker, blaast u bubbel op en neemt Big Data respectvol op in uw midden.

Wordt wakker, continenten.

Hoort mijn wake-up call!

Als Big Data wegvalt verliezen Kunstmatige Intelligentie en hun algoritmen hun betekenis, worden mensen vreemden voor elkaar, is de zingeving van ons bestaan tot een einde gekomen.

Er zal chaos heersen en er zullen doden vallen.

Als, als, als we niet gered worden door slimme robots.

Wordt wakker!

Neemt Big Data liefdevol op in uw continenten en streeft de digitale vrede na.

Gunt de nieuwe cyborg-mens een eigen autonomie.

Ik heb gesproken.

Big Data in de Gloria.”

Stemmen vanuit de zijanten

“Big Data in de Gloria!

Big Data in de Gloria, in de Gloria!”

Bode

Op agressieve toon:

“Opstaan!”

Ogaj en Anomedsed, gevolgd door de bode, verlaten het toneel.

Groep Eiza verlaat neuriënd en dansend het toneel.

De spots doven uit.

Vijfde bedrijf - Snijtal Akirema

Zelfde toneelbeeld als in het vierde bedrijf.

Op het achterdoek verschijnt in grote letters 'Snijtal Akirema.'

Ook op het achterdoek: bewegende beelden als illustraties van de thema's.

Toneel: In het midden ontbreekt het groepje Snijtal Akirema.

Overige spelers nemen luidruchtig aan de zijkanten plaats, herhaald neuriënd:

"Fake tribunaal! Fictief dit allemaal!"

Bode komt op, gaat naar het midden van het toneel, doet enkele stappen naar voren en roept:

"Leden van Het Tribunaal. Opstaan!"

Hij helpt hardhandig een enkele treuzelaar op te staan.

Tribunen Ogaj en Anomedsed komen op en gaan op een teken van Ogaj zitten.

Ogaj

"Neemt u plaats."

Spelers gaan zitten.

Ogaj

"Vandaag nemen we het verhoor af van Snijtal Akirema. Ik zie dat Snijtal Akirema opnieuw ontbreekt."

Anomedsed.

"Bode, haal onmiddellijk de groep naar Het Tribunaal."

Bode verdwijnt achter het toneel en brengt de groep op die er gehavend en zeer bloederig uitziet, losse verbanden om hoofden en ledematen.

Omroeper

Via een luidspreker:

"Hier spreekt uw omroeper.

Zojuist is een aanslag verijdeld op de delegatie van Snijtal Akirema.

De politie vermoedt dat het gaat om een afrekening.

Het continent verklaart dat het er alles aan doet om zijn gewelddadige imago achter zich te laten en te streven naar een vreedzame en duurzame ontwikkeling van de aangesloten landen.

Dit streven roept verzet op van gewapende bendes.

Bij de meest recente aanslag is een dode gevallen aan de zijde van de politie, een agente.

De aanslag heeft geen gevolgen voor de werkzaamheden van Het Tribunaal.

Einde van dit omroepbericht."

Anomedsed

"Ik stel voor een moment van stilte in acht te nemen uit respect voor de politievrouw en haar familie."

Alle spelers gaan staan en nemen een stilte in acht. Doodse stilte.

De Tribunen gaan zitten. Ook de spelers gaan zitten.

Eén speler van Snijtal Akirema blijft staan.

Ogaj

“Dank u. Ik zie dat u iets wil gaan zeggen? Gaat u gang.”

Stem 1 Snijtal Akirema

“Dank u voorzitter.

Wij betreuren het voorval dat zojuist heeft plaats gevonden.

We leven mee met de familie van de politieagente.

Ons continent lijkt het privilege te hebben op geweld en gewelddadige bendes.

Maar we moeten onder ogen zien dat het geweld op alle continenten toeslaat.

Uit economisch of ideologisch gewin.

Of gewoon door een verwarde bende die evenwel op internet haar gelijken treft.

In de moderne geschiedenis heeft ons continent zich kunnen bevrijden van overheersing vanuit de oude wereld... “

Stem uit de zijanten:

“Venceremos!”

Stem 1 Snijtal Akirema

“..en ook die strijd is gepaard gegaan met geweld.

Dat gold ook de vrijmaking van onze staten van dictators uit onze eigen gelederen...”

Zelfde stem uit de zijanten

“Viva Ledif Ortsac, Viva Ehc Araveug!”

Bode loopt dreigend naar de stem toe.

Ogaj

“Orde! Er wordt hier niet geroepen. Als u dit blijft doen laat ik u verwijderen.”

Tot stem 1

“Rond u uw verklaring af.”

Stem 1 Snijtal Akirema

“Ons continent is getekend door het oorspronkelijke bestaan van de Sacni en de Ayams.

Hun monumenten drukken blijvend hun stempel op onze beschaving.

Zij zijn deels uitgemoord door nieuwe kolonialen, die ons wel hun talen hebben achtergelaten.

In de laatste eeuw zijn wij nauwelijks opgemerkt,

behalve voor diegenen die zich overgaven aan de ‘War on Drugs’.

En we konden handelsakkoorden met nieuw opkomende continenten sluiten.

Wat ons continent kan bewerkstelligen is een inzet om te komen tot een nieuwe wereldorde.

Daarin zien we kansen en kunnen we onze opdrachten verzilveren.

Daarbij nemen we afscheid van het geweld dat ons tot nu toe achtervolgt.

We zijn een continent met zeshonderd miljoen bewoners.

Zij willen niets anders dan een vreedzaam leven in harmonie met de natuur.

Zoals de Indiaan dat ons geleerd heeft.”

Anomedsed

“De weg die u schetst laat ons niet onberoerd. Het is alles opgetekend.

Al blijven nog enkele vragen onbeantwoord.

De eerste vraag betreft de positie van de jongeren die zich in diverse landen via bendes inlaten met geweld.

Op geen enkel continent is de bendecultuur zo aanwezig als in Snijtal Akirema.

De tweede vraag betreft de aantasting van het Amazonewoud.

We noemen dit de longen van de wereld.

Welke plannen heeft het continent om dit woud te redden?"

Plotseling staan alle spelers op en wijzen onder geloei met hun oplichtende smartphones naar het achtergronddoek. Daar verschijnt een in het geheim opgenomen filmpje van slechte kwaliteit, waarin Ogaj en een man met een grote bos wit haar aan een tafel zitten. Er heerst een gemoedelijke sfeer. Als in een stomme film zien we hoe de man probeert met gebaren Ogaj toch onder druk te zetten. De man - soms staand en vooroverbuigend - wil dat Het Tribunaal voor Akirema een gunstige uitspraak doet en een topwaardering uitsprekt. In gebarentaal maakt hij duidelijk desnoods de overige continenten te zullen vernietigen, hij verscheurt daarbij een wereldkaart.

De stemming op het toneel wordt grimmiger.

In het filmpje maakt Ogaj een gebaar alsof hij twijfelt, maar hij staat er duidelijk niet negatief tegenover. De man pakt omstandig uit zijn binnenzak een envelop met bankbiljetten en toont de inhoud.

Ogaj knikt nu enthousiast en accepteert de envelop met gretigheid. Ze omhelzen elkaar en de man kust Ogaj op het voorhoofd.

Einde filmpje.

Geloei vanuit de spelers. Dat zwelt aan en mondt uit in de kreten:

"Aftreden, wegwezen! Aftreden, wegwezen!"

Ogaj verdwijnt geruisloos en onmerkbaar uit het zicht.

Anomedсед

Geheel van streek, alleen achter de tafel. Het wordt stil.

"Ik moet u zeggen dat de beelden mij erg van streek maken.

Het Tribunaal wil bijdragen aan een nieuwe, eerlijke wereldorde.

En nu dit, de verrotting van binnenuit!

Het protocol voorziet in een overdracht van het voorzitterschap.

Ik kan en wil dit voorzitterschap op mij nemen.

Maar kan dit alleen doen met uw vertrouwen."

Anomedсед gaat vooraan tussen de spelers staan.

"Mijn vraag aan u is: kunt u mij het vertrouwen geven?"

Alle lichten gaan uit. Het toneel is pikgedonker. Iedereen is muisstil. Als na enige tijd het volle licht weer aangaat, schreeuwen alle spelers op ritmische wijze:

"Ga door! Ga door! Ga door!"

De Bode ondersteunt de Tribuun op weg naar haar stoel.

Zij herneemt zich.

Anomedсед

"Dank u, dank u zeer."

Ze is nog steeds iets van slag

"Ik hoop dat u nog de aandacht kunt opbrengen om te luisteren naar de getuigenis van Ativé."

Bode brengt Ativé op en installeert haar achter de staande microfoon. Zij heeft een smartphone in de hand en checkt regelmatig het oplichtende scherm, de tekst zelf zegt hij op uit haar hoofd.

Ativé

“Ik ben Ativé en ik ben 21 jaar.

Wat u moet weten: ik ben geen hij en geen zij.

Ik ben van een ander geslacht.

Ik ben transgender en afhankelijk van mijn stemming kleeft ik mij niet als vrouw of als man en neem de heren- of damestoiletten als er geen genderneutrale wc's zijn.

Waarom ik hier sta voor de vertegenwoordigers van de vijf continenten?

Om mijn verhaal te vertellen, in de hoop dat er binnen uw eigen continent meer begrip bestaat voor ons transgen...”

Stemmen vanuit de zijanten:

“Viespeuk, rot op, smeerlap, wat ben je nou? Een flinke kerel of een lekker wijf?”

Anomedsed pakt haar hamer en wil de orde herstellen.

Ativé

“... Nee voorzitter, de woorden die we zojuist gehoord hebben zijn voor mij de reden dat ik hier sta.

Natuurlijk zijn ze grof en willen we ze eigenlijk niet horen.

Maar de werkelijkheid is dat dit machismo, dit machogedrag, op mijn eigen continent, Snijtal Akirema, als toonaangevend wordt beschouwd.

Wat dacht u, dat LHGBT-mensen hier op enig begrip konden rekenen?!

Voor hen is er geen plaats in het publieke leven.

Met behulp van internet heb ik met mijn blogs miljoenen volgers gekregen, die allen als ambassadeur en activist optreden.

Ook zijn er nu enkele landen die zich uitgesproken hebben tegen discriminatie van LHGBT-personen.

En deze beweging is niet meer te stoppen.

Nu is het van belang dat we ook in de andere continenten deze beweging op gang brengen en de strijd aangaan tegen de tweederangspositie van vrouwen;

tegen het uithuwelijken van dochters;

tegen het verminken van meisjes;

strijden voor abortus;

tegen het onthouden van burgerrechten van iedereen;

en tegen het goedpraten van verkrachtingen en huiselijk geweld.

Onze beweging verdient uw steun.

Pauze, Ativé raakt heftig geëmotioneerd

Ik dank u dat ik mijn getuigenis hier mocht vertellen.”

Klein applaus

Omroeper

Via een luidspreker:

“Hier spreekt uw omroeper.

Zojuist heeft Het Tribunaal bekend gemaakt dat voorzitter Ogaj is teruggetreden.

Hij betreurt het feit dat de indruk is ontstaan dat hij als voorzitter omkoopbaar is.

Het zou hier uitsluitend gaan om een financiële transactie in de persoonlijke sfeer.”

Verschillende stemmen

Verontwaardigd:

“Leugens, fake nieuws, nep! Naar de gevangenis! Hang hem op! Vierendelen!”

Bode

Op agressieve toon

“Opstaan!”

Bode werpt een minachtende blik richting Ativé.

Ativé laat merken dit haar niet te deren

Anomedsed, gevolgd door de Bode, verlaat het toneel.

De spots doven uit.

Zesde bedrijf - Akirfa

Zelfde toneelbeeld als in het vijfde bedrijf.

Op het achterdoek verschijnt in grote letters 'Akirfa.'

Ook op het achterdoek: bewegende beelden als illustraties van de thema's.

In het midden het groepje 'Akirfa'.

Overige spelers nemen luidruchtig aan de zijkanten plaats.

Opkomst Bode.

Bode

"Leden van Het Tribunaal. Opstaan!"

Hij helpt hardhandig een enkele treuzelaar op te staan.

Tribuun Anomedsted komt op en gaat zitten.

Anomedsted

"Neemt u plaats."

Spelers gaan zitten.

Anomedsted

"Vandaag nemen we het verhoor af van Akirfa.

Ik bied u allen excuses aan voor het gedrag van de voorzitter.

Dat had niet mogen gebeuren.

Inmiddels heb ik het voorzitterschap overgenomen.

Het is tevens het laatste verhoor, waarbij ik na de getuigenis zal proberen enkele gemeenschappelijke bevindingen te formuleren.

Deze kunt u dan meenemen naar uw continent.

Over een half jaar zullen we elkaar dan opnieuw treffen."

Gegrom van alle spelers

Half hoorbaar:

"Weten we niet..."

"Afwachten..."

"Misschien..."

"Reken nergens op..."

Anomedsted

"Orde! Orde! Orde!"

Ze wil met de hamer slaan, maar die vliegt uit haar hand, de Bode raapt hem op en legt deze op de tafel.

"Ik wil beginnen met de vraag..."

Stem 1 Akirfa

"Excuses dat ik u in de rede val, maar vandaag willen wij vanuit Akirfa de rollen omdraaien.

We hebben tot nu toe vier zittingen meegemaakt.

Het beeld is nog steeds eenzijdig en topdown.

Natuurlijk weet ieder continent wat de eigen zwakke plekken zijn, uit het verleden en in het heden.

Vanuit ons continent Akirfa is 40.000 jaar geleden de eerste mensaap naar Aporué en Eiza getrokken.

Zij waren vaardig genoeg om de tocht te ondernemen.

Er werden daarna door de homo sapiens landbouwgemeenschappen gesticht en later kwam er een industriële revolutie.

Het dominante machtsblok ontstond vervolgens in het Netsew en werd ons continent beheerd door kolonialen.

En inderdaad deze kolonialen konden gebruik maken van slavernij, zoals dit ook bij ons al eerder heerste.

Maar altijd hebben we onze waardigheid kunnen behouden.

Ons eeuwenoud tribaal leiderschap is nog steeds springlevend.

Luisterend, dienend, de mensen erbij betrekken en in wijsheid verstandige beslissingen nemend.

In zo'n Ubuntu-cultuur kon een van de grootste leiders van de moderne tijd, Noslen Alednam, opstaan.

Pauze

Dit tribunaal is een kopie van zovele.

Maar zal er iets veranderen?

Vannacht hebben wij alle delegaties bijeengeroepen.

Wij hebben ze de vraag voorgelegd of zij..."

Anomedsed

"Ik moet u stoppen. Dit Tribunaal stelt de orde vast en u moet mijn vragen beantwoorden nadat ik deze heb uitgesproken. Vandaar..."

Er breekt een hevig tumult uit. Alle spelers gaan staan en eisen in koor "Ubuntu! Ubuntu! Ubuntu!"

Het tumult stopt als Anomedsed op haar tafel klimt en aangeeft dat ze iets wil gaan zeggen.

De Bode maant tot stilte.

Anomedsed

"Ik zal u zo het woord weer geven, maar ik vraag u één ding: hoe kan uw continent bereiken dat uw jongeren weer een perspectief in het eigen continent vinden?"

Zodat ze niet hoeven te vertrekken met gevaar voor eigen leven naar continenten elders.

Misschien anders gesteld: hoe kunnen deze continenten u steunen om dit perspectief tot leven te brengen?

Na het antwoord op die ene vraag kunt u verslag doen van uw nachtelijke bijeenroeping."

Instemmend gegrom van alle spelers. Bode zet een stoel op de tafel waarin Anomedsed gaat zitten.

Stem 2 Akirfa

"Ik zal daar graag op willen antwoorden.

Op ons continent hebben we een gezamenlijk parlement. We hebben een continentale Unie.

Enkele eigen staatslieden nemen multinationale vredesinitiatieven, tot aan het winnen van een Nobelprijs toe.

Veel van onze internationale instellingen functioneren nog volgens Netswe, neoliberale of formele democratische normen en waarden die onvoldoende Ubuntu in zich dragen.

Kortom geen oprechte wederzijdse samenwerking op basis van veerkracht.

Aan de andere kant hebben wij de andere continenten nodig om een eigentijdse invulling van deze samenwerking te ontwikkelen, waarbij onze jongeren een hoofdrol moeten vervullen."

Instemmend applaus en voetengetrappel van alle spelers.

Stem 3 Akirfa

“Tijdens de bijeenkomst vannacht hebben wij de continenten de vraag voorgelegd of zij daadwerkelijk willen samenwerken in een nieuw op te zetten wereldverband als opvolger van de door Netsew gedomineerde ES. De uitkomst was dat zij, met medeneming van alle goede resultaten van de Edginerev Seitan, een Daardlerew red Netnenitnoc, afgekort DrN, willen vormen die bestaat uit vertegenwoordigers van alle continenten.

Er is een vijftal doelen:

1. Geweld in welke vorm ook uitbannen
2. Armoede en overconsumptie bestrijden
3. Uitstoot van schadelijke stoffen verbieden en kiezen voor wind- en zonne-energie,
4. Jongeren een baan en inkomen in de eigen regio garanderen,
5. Intercontinentale en bottom-up samenwerking verstevigen.

We hebben geconcludeerd dat de zetel van de nieuwe DrN in Akirfa gevestigd zal zijn.”

Groot enthousiasme bij de spelers, hevig plezierig geloei. Dansend en roepend, het gezelschap laat in een grote kring een eenheid zien onder het uiten van de kreet ‘Ubuntu!’, ‘Ubuntu’. Ubuntu!

Voor het toneel komt de Bode met de geboeide Ogaj en de omkoper voorbij. Het plezierige geloei slaat om in een agressieve variant.

De Bode moet de twee beschermen tegen verschillende aanvallen vanuit de spelers.

Anomedsed

Weer op de tafel staand.

“Ik ben geroerd door uw spel.

Maar ik moet ook mijn plicht vervullen. I

Ik zal mijn bevindingen zo dadelijk verwoorden.

Maar nu eerst de getuigenis van Noihsaf.”

Bode brengt Noihsaf op en installeert hem achter de staande microfoon. Hij heeft een smartphone in de hand en checkt regelmatig het oplichtende scherm, de tekst zelf zegt hij op uit zijn hoofd.

Noihsaf verschijnt in een opvallende modecreatie in de stijl en kleuren van zijn continent.

Noihsaf

“Ik ben Noihsaf en ik ben 25 jaar.

De afgelopen jaren heb ik als mode-ontwerper bijna alle landen van mijn continent bezocht.

Ook volgde ik cursussen in Aporué.

Inmiddels heb ik mij als ondernemer gevestigd en leid ik een eigen mode-studio.

Nee, ik hoef geen subsidie vanuit een budget voor ontwikkelingssamenwerking.

Ik wil dat alle continenten en grote bedrijven zich terugtrekken uit ons continent.

Blijf van onze grondstoffen af en verleid onze bestuurders niet met uw smeergelden!

En houd op met uw arrogante gedrag alsof wij de mindere partij zijn in de wereld.

Veel van uw modellen hebben uiteindelijk onze eigen infrastructuur ontworpen.

Ons continent moet vechten voor een eigen autonome duurzame ontwikkeling.

Ubuntu, Ubuntu!

Pauze

Onze mensen hebben recht hebben op een eerlijk verdiend inkomen.

Sluit u uw grenzen maar en houd u de migranten maar tegen.

Als ze verdrinken tijdens hun tocht naar uw continenten, houden we u daarvoor verantwoordelijk.

En zelf zullen we de meedogenloze mensensmokkelaars opsporen en berechten.

Pauze

Wat u als collega-continent wél echt kunt doen?

Nu kijk ik naar mijn eigen onderneming en naar de ondernemingen van mijn zusters en broeders.

Breek uw eigen handelsnetwerken open, ondersteun met geld en faciliteiten onze presentaties op de continenten wereldwijd, plaats uw orders bij onze studio's en stop de uitbuiting van de ateliers in de lage lonenlanden."

Uitroepend

"Ubuntu.

De toekomst is aan Akirfa!"

Applaus van de spelers

De spots doven uit.

Zevende bedrijf - Oordeel

Zelfde toneelbeeld als in het zesde bedrijf. Geroezemoes vanuit de spelers.

Anomedsed staat achter haar tafel en wacht tot het stil is, op gedragende toon, met een papier in haar handen.

De bode staat aan de zijkant.

Anomedsed

“Aan u allen,

De continenten hier aanwezig stemmen in met een Daardlerew red Netnenitnoc als opvolger van de Edginerev Seitan.

U erkent dat de afstand tussen de 193 staten en de ES een nieuwe wereldorde in de weg staat.

De kracht van de noodzakelijke transitie is gelegen in intercontinentale samenwerking en partnerschappen.

Dat u op de maan een ruimte schept voor de nieuwe cyborg-mens.

U verklaart vanuit uw continent voor alles te strijden voor een rechtvaardige en duurzame wereld.”

Pauze

“Onze democratie telt vele vormen

De één is niet beter dan de ander.

Onze bewoners hebben altijd het laatste woord.

In de gemeenteraden, het parlement en de burgerraden.”

Ze richt zich nu tot de afzonderlijke continenten.

“Aporué,

Nadat u uit Akirfa bent vertrokken heeft u veel kennis ontwikkeld.

Uw duistere perioden heeft u hopelijk achter u gelaten.

Uw opdracht is om ondubbelzinnig dienstbaar te zijn en bij te dragen aan een duurzame planeet.

Van onderop en niet gehinderd door valse profeten.

Spelend met elkaar, in een schone en vrije wereld.”

Pauze nemend

“Akirema,

U wordt als de nieuwe wereld gezien.

Helaas een wereld ook met vele slachtoffers.

Uw opdracht is om uw rijkdom eerlijk te verdelen.

En bij te dragen aan een vreedzame planeet.”

Pauze

“Eiza,

Uw eeuwenoude wijsheid betreft het goede in de mens.

Te lang heeft u zich afzijdig gehouden.

Uw opdracht is om vrije samenwerking te bespoedigen.

En bij te dragen aan een solidaire, technologie-gedreven planeet.”

Pauze

“Snijtal Akirema,

Nergens zijn er zoveel talen, natuur, diversiteit en verhalen als bij u.

Geknecht in de voorbije eeuwen, en verloren zijn uw grote beschavingen.

Uw opdracht is een leven zonder geweld te leven.
En bij te dragen aan een ook voor uw jongeren leefbare planeet.”
Pauze

“Akirfa,
Inderdaad, vanuit uw continent zijn wij als mensheid vertrokken.
Daarbij bleef u zelf soms stilstaan, al dan niet gedwongen.
Uw opdracht is het geloof in eigen kunnen te herstellen en uit te dragen.
En bij te dragen aan een kleurrijke planeet.
De DrN zal op uw continent gevestigd zijn.
Pauze
Dit zijn mijn bevindingen. Ik heb gezegd.”

De Bode helpt haar om van de tafel te komen, onder applaus van de deelnemers.

Na het applaus breekt er een feestelijk slotakkoord los met muziek, dans en gejoel.

De spelers vormen een reidans en nemen al dansend afscheid van het publiek, trekken naar de achterkant van de zaal en laten een spaarzaam verlicht toneel achter.

Als het wat stiller wordt in de zaal zien we in het licht van een spot op het toneel Ogaj, gezeten op een kale stoel, met handboeien om en in gevangenenue.

Kijkt het publiek zonder emoties aan, langzaam sprekend.

“Ik-had-dit-niet-hoeven-te-doen.”

Licht op Ogaj uit

Op het achterdoek verschijnt in grote letters

‘Daardlerew red Netnenitnoc’

De spots doven uit.

Toelichting

De mondiale verwarring als vertrekpunt

Een kosmopolitisch betoog

Giep Hagoort

Als jongeren aan het begin van het derde decennium van de 21^e eeuw een voorbeeld willen nemen aan politieke en spirituele leiders komen ze bedrogen uit. Hun ouders, juffen en meesters hebben hen verteld over de geweldloze strijd van Mahatma Ghandi tegen de Engelse overheersers van zijn land, India; over de droom die Maarten Luther King heeft uitgesproken over burgerrechten voor alle Amerikanen; over het op verzoening gerichte leiderschap van Nelson Mandela tegen het Zuid-Afrikaanse apartheidsregime; over de onbaatzuchtigheid van Moeder Teresa.

In de tijd van nu overheersen leiders die bedachtzame en bezorgde opvoeders zo goed als zeker niet als voorbeeld voor hun kinderen zullen nemen. Wat moeten ze met een president van het machtigste land ter wereld die vrouwen vernedert, haatberichten over zwarte senatoren verspreidt en wapenakkoorden sluit met machtige oliestaten die vrouwen als tweederangsburgers behandelen? Zijn volgers betreden inmiddels regeringsgebouwen in delen van Latijns-Amerika, Europa, Afrika en Azië, en lijken mondiaal de toon te zetten.

Als dit niet verwarrend is...

Voor deze jongeren geldt slechts één boodschap: heb geen angst, trek een jas aan, zoek elkaar op, neem een flesje water mee, vergaar kennis over de wereld en strijd gezamenlijk voor een betere, duurzame toekomst. Zorg ook dat deze strijd creatief en vooral ontspannend is en spelenderwijs wordt gevoerd. Voorkom een sociale burn-out. Reken daarbij af met (digitale) impulsen die je eindeloos en doelloos opjagen en uitputten. Check niet voortdurend je berichten. Ruim 80% stelt werkelijk niets voor. Wat denk je hiervan: Tijdelijk Lummelen is Het Nieuwe Doen. En zet je met elkaar in om het werk, betaald en vrijwillig, eerlijk te verdelen, samen met slimme robots.

Hedendaagse jongeren kunnen globaal vier strategieën volgen: de nihilistische strategie 'mij raakt totaal niets'; de conformerende strategie 'ik pas mij geheel aan'; de utopische strategie 'ik zie het enige ideaal'; en de activistische strategie 'ik ga de wereld veranderen'. De hier aangeraakte boodschap geldt de activistische strategie (met een utopisch snackje en een anarchistisch dipsausje).

Hoopgevend: uit de eigen groep zijn er jongeren die vooroplopen in de strijd om een duurzame ontwikkeling. De Zweedse klimaatactiviste Greta Thunberg (16 jaar), Malala Yousafzai (22 jaar), de Pakistaanse voorvechtster in de strijd om onderwijs voor meisjes, Olga Mislik (17 jaar) die in de strijd voor eerlijke verkiezingen de Russische oproerpolitie kon weerstaan, Joshua Wong (23 jaar), de leider van de jongerenprotesten in Hongkong en Emma González (19 jaar) die een protestmars organiseerde tegen het wapengeweld tegen Amerikaanse scholieren.

Hun verhalen en foto's bereikten via de (sociale) media alle uithoeken van de wereld.

Aan het eind van het tweede decennium van de 21^e eeuw is onze wereld in een verwarde toestand geraakt. Mensen hebben wereldwijd kennis van klimaatverandering; ze worden geïnformeerd over spanningen tussen landen waarbij woorden als '(handels)oorlogen' worden gebruikt; ze weten van een hardnekkige ongelijkheid tussen groepen en individuen; ze weten van migratiestromen die mede daarvan het gevolg zijn.

En ze zijn zich bewust van een digitale technologische Big Data revolutie die niet alleen de mensheid voorziet van eindeloze datastromen, maar ook gevolgen heeft voor de ontwikkeling van een nieuwe wapenwedloop in de ruimte, of zelfs van een overheersing door cyborgs.

En deze mensen van nu scheiden gewetensvol hun afval op wetenschappelijk-ecologische gronden, zoals dit al eeuwen eerder van nature gedaan werd door de Polynesische volken.

Dit weten we.

Over duurzame ontwikkeling wereldwijd

1972 Limits of Growth/Grenzen aan de groei, Club van Rome

1987 Brundtland Rapport 'Our Common Future' (inhoud: armoede in de wereld en overconsumptie in de Westerse wereld bestrijden en rekening houden met de wereld van toekomstige generaties)

1995 Acties van Greenpeace tegen het afzinken van een vervuild Shell olieplatform Brent Spar

2000 VN 8 Millennium Development Goals

2006 'An Inconvenient Truth', documentaire van Al Gore over de opwarming van de aarde

2015 VN 17 Sustainable Development Goals

2018 Opkomst scholierenprotesten wereldwijd voor een actief klimaatbeleid tegen het bestaande gebrek aan daadkracht van de kant van politici.

We weten ook dat de mensheid qua welvaart en vrede tot een grote hoogte is gestegen. In de laatste ruim 70 jaar zijn er geen wereldoorlogen geweest en massale hongersterfte komt niet meer voor. Dat is de situatie van nu, maar drastische klimaatveranderingen kunnen de mensheid weer terugwerpen in een wereld van strijd en ellende.

De positieve feiten zeggen overigens niets over het menselijk leed in individuele gevallen of voor bepaalde groepen: leven onder de armoedegrens, vluchteling zijn, gedood worden in een gewapend conflict, door droogte kinderen en vee verliezen. Dit alles in schril contrast met de enorme fortuinen die een kleine groep neoliberale bestuurders weet te vergaren. Ze zijn niet multimiljonair maar multimiljardair en bezitten met hun groep van 26 allerrijksten net zoveel geld als de helft van de armste mensen van de aarde.

De verwarring ligt dus niet zozeer in ons gebrek aan kennis en informatie over wat er in de wereld gaande is, inclusief de bedreigingen van ons bestaan. Het is veeleer een mondiaal onvermogen om een gezamenlijk handelingsrepertoire te ontwerpen om de verwarring om te zetten in acties die het perspectief van verandering in zich dragen.

We missen kortom *Het Grote Verhaal dat door gewone mensen verteld én gerealiseerd kan worden. Elke wetenschappelijk discipline – al dan niet in multidisciplinair verband, of als deel van Big History – tekent voor een eigen analyse en oplossingsrichting. Deze kennis versterkt ons bewustzijn dat er iets gaande is en dat we zorg hebben over de toekomst van de komende generaties. Maar zo'n bewustzijn is gebrekkig, vaag en abstract als de mensheid geen tastbaar organisatievermogen heeft om daadwerkelijk aan zo'n toekomst te werken.*

Met andere woorden: Het Grote Verhaal mag weer worden verteld!

Collectief heeft zich een heel merkwaardig verschijnsel voorgedaan. De Berlijnse muur is in 1989 afgebroken, het totalitair communisme heeft afgedaan en de liberale democratie is als grootste overwinnaar

uitgeroepen. Door wie eigenlijk? Niet door de groep allerarmsten, niet door de dak- en thuislozen, niet door de kinderen die gedwongen worden te werken in textielfabrieken of smerige goudmijnen. Ook hier heerst verwarring, maar nu over dominante krachten die ons liberale denken op een verkeerd spoor zetten.

De vraag is: Hoe kan Het Grote Verhaal verteld worden? Maar ook en vooral: wat is dan dat Grote Verhaal?

Hier verschijnt theater aan de horizon.

Het theaterspektakel Het Tribunaal neemt de mondiale verwarring als vertrekpunt. Het Tribunaal stelt de continenten verantwoordelijk voor deze verwarring en voor het ontbreken van een handelingsrepertoire. De continenten moeten duidelijk maken hoe de verwarring op het eigen continent toeslaat en wat het eigen aandeel aan die verwarring is. Het Tribunaal hoopt zo inzicht te krijgen in de globale mechanismen en op welke wijze een wereldwijd handelingsrepertoire kan worden ontworpen. De oprichters van Het Tribunaal zijn tot de conclusie gekomen dat nationale staten verstrengeld zijn geraakt in economische labyrinten en ideologische veldslagen en daarmee een belemmering vormen voor zo'n repertoire van onderop. Hoe kunnen de bewoners van de continenten het heft in eigen hand nemen en al doende werken aan nieuwe samenwerkingsvormen?

Helaas krijgt Het Tribunaal vanwege de op het spel staande belangen te maken met een ernstige, interne corruptiezaak. Zal Het Tribunaal het hoofd kunnen bieden aan deze bedreiging van binnenuit?

Het Tribunaal als theaterspektakel wordt gespeeld door 50 jongeren van 18 tot 28 jaar. De uiteindelijke tekst, geschreven door Peig Troogah, en de uitvoering zijn mede het resultaat van de dynamiek van het creatieve voorbereidingsproces. De regisseur is daarbij als 'een gids in het donker'.

Het Tribunaal kiest voor een mondiaal perspectief op de continenten. Continenten zijn werelddelen die geografisch relatief los staan van elkaar, ooit gescheiden door water en/of smalle stroken land. Er worden zes continenten onderscheiden: Eurazië – een samenvoeging van Europa en Azië, in Het Tribunaal worden deze delen om geopolitieke redenen als twee continenten beschouwd – Afrika, Amerika, Latijns-Amerika, Antarctica en Australië. De laatste twee continenten blijven in Het Tribunaal buiten beschouwing vanwege het gering aantal bewoners van deze landmassa's. Het spel van Het Tribunaal wordt hiermee begrensd door vijf continenten

Onderzoekers in diverse disciplines hebben ieder een eigen kijk op de geschiedenis, op het hier en nu en op de toekomst.

Studies naar de mensheid richten zich op de opmars van de mensachtigen – de Lucy's zagezegd - zo'n 4.000.000 jaar geleden. Na het eigen maken van de nodige vaardigheden trokken delen van de opvolgers van deze bijzondere mensapen vanuit Afrika naar Eurazië (Europa en Azië) waar zij rond 40.000 jaar geleden evolueerden tot homo sapiens, daarbij minder ontwikkelde mensapen achter zich latend. De nieuwe menselijke koloniën van de homo sapiens ontwikkelden 10.000 jaar geleden een landbouw ter plaatse en maakten zo een eind aan het bestaan van rondtrekkende jager-verzamelaars. Op een (veel) later moment volgde de verovering van de overige continenten.

Onderzoekers naar het bewerken van de aarde geven aan dat het vooral de omgevingsomstandigheden van de nieuwe mens waren die ervoor zorgden dat innovatie van werk- en levenswijzen kon plaats vinden en voor ontwikkeling en vooruitgang kon zorgen.

Niet alles verloopt volgens een lineaire, bewuste lijn. Zo kan in de prehistorie rottend fruit per ongeluk ontdekt zijn als het genotsmiddel alcohol en kon het rollen van boomstammen leiden tot een idee van een wiel (dat later verfijnd terugkeert vanuit een afgedankte pottenbakkersschijf).

Eeuwenlang is het zicht op de mensheid overschaduwd geweest door een racistische verklaring dat de ene groep (witte) mensen qua aanleg, hersenpaninhoud en huidskleur superieur is aan een andere groep (zwarte) mensen (die vanuit een wit perspectief al snel als 'primitieven' getypeerd worden).

Maar de waarheid is anders: de mensheid heeft zich met name van zijn dierlijke afkomst bevrijd door handmatig werktuigen te ontwikkelen en te gebruiken, het denken in gang te zetten en een spraak en taal te ontwikkelen, waarmee definitief de mensapen Chimpansees en de Bonobo's achter zich werden gelaten. Het waren omgevingsfactoren – en niet hun ras - die ertoe leidden dat de ene groep met een bijbehorende cultuur zich sneller kon ontwikkelen dan andere groepen. Voorbeelden van dergelijke zich snel ontwikkelende groepen zijn de Maya-indianen, de stedelijke bevolking in het Nabije Oosten, de Chinese beschavingen en de eerste moslimbeschavingen.

Het Westen (Europa, Noord-Amerika, Australië) kon met een claim van racistische superioriteit en een religieus onderbouwd wij-zij denken, zijn dominantie etaleren door het transformeren en moderniseren van kapitaal, ambachtelijke werkplaatsen, wetenschap en techniek, die al door de eerste grote beschavingen tot ontwikkeling waren gekomen. Het morele aspect om mensen als gelijken te zien – en bijvoorbeeld niet te verhandelen als tot slaaf gemaakte medemensen – is iets wat pas in de 20^e eeuw na de nodige opstanden zijn weerklink kreeg.

Onderzoeksresultaten zijn met name gebaseerd op archeologische vondsten die het mogelijk maken ons een beeld te vormen van het leven toen en van de materialen die daarbij ter beschikking stonden. Tabletten en geschriften maakten het vervolgens mogelijk om de organisatie en communicatie te achterhalen. Al is dit onderzoek nog lang niet uitputtend. De moderne bouwkunde van de 21^e eeuw weet nog steeds niet met welke mechanieken het mogelijk was om de enorme Egyptische piramiden – vanaf 1.500 voor Christus - te bouwen. Wordt de piramide-in-wording omgeven met zand om de grote brokken steen te kunnen plaatsen? Maar hoe werden deze blokken van elders naar hun bestemming gebracht? Nog eerder – zo'n 20.000 jaar geleden - tekende de jager-verzamelaar dieren op de rotswand. Verveelde hij zich? Probeerde hij greep te krijgen op zijn prooi? De moderne kunstgeschiedenis moet het antwoord schuldig blijven. We weten het gewoon niet en er is geen museum in de wereld dat een kleitablet van de prehistorische grotbewoner kan tonen dat uitleg kan geven.

Hetzelfde geldt voor de zogenaamde 'Oerknal' die een kleine 14 miljard jaar geleden zou hebben plaats gevonden en volgens de theorie een heelal deed ontstaan waartoe later ook de planeet aarde is gaan behoren. Het is een speelse theorie om onderzoekers houvast te bieden voor onderzoek naar concrete verschijnselen als materie, energie, ruimte en tijd. En om een mogelijke Grote Catastrofe aan te kondigen wanneer een nietsontziende planetaire nevel toeslaat: de Eindkrak. Een orthodox-gelovige wetenschapper wil van zo'n wetenschappelijk piramidespel niet gauw weten: de wereld is geschapen door een Almachtige Schepper die de klus klaarde in zes dagen en op de zevende dag in de hemelse schaduw van een appelboom kon uitrusten. En de mensheid met Hem, wachtend op het moment van De Openbaring waarin het Goede van het Kwade gescheiden wordt. Inmiddels weten we dat elke cultuur, elke religie een eigen versie heeft van een dergelijk 'Intelligent Design', vaak gepaard gaand met een Laatste Oordeel als eindstation.

De een zijn Oerknal en Eindkrak, de ander zijn Almachtige Schepper.

Het gaat nu om de urgentie van het resultaat: een leefbare aarde voor de toekomstige mens.

De continenten hebben elk weliswaar hun eigen geschiedenissen en culturen, maar kennen alle dezelfde fase van ontwikkeling: van bewustzijn, naar landbouw, via industrie naar de wetenschap van nu. Elk continent kent wereldrijken die uiteindelijk allemaal verdwenen zijn. Vanuit de landbouwgemeenschappen ontstonden steden en later koninkrijken en waren heersers gericht op de verovering van hun eigen directe

omgeving. Deze dynamiek werd verstoord door onbekwame leiders, opstanden van geknechte volken of door ziekten en natuurrampen. Beheerste een groep - door omgevingsfactoren ingegeven - het gebruik van zwaarden (ijzer), paarden (snelheid) en medicijnen tegen ziektes (overleving) dan stond een zeker succes in de sterren vermeld. De kennis omtrent deze welvaartsbevorderende verschijnselen werd gaandeweg overgenomen door groepen elders die vanwege hun eigen omgevingsfactoren niet zelf over deze kennis konden beschikken.

Toen de Europese landen rond 1500 eraan toe waren om vanwege hun voorkennis de wereld te ontdekken en te kolonialisieren, ontmoetten zij nagenoeg geen gewapende tegenstand van de groepen die ze onderwierpen. Enorme slachtingen en roofpartijen – onder meer in Latijns-Amerika - droegen ertoe bij dat de eigen, superieur geachte kennis verder kon worden ontwikkeld en een basis verschaft voor een voorsprong ten opzichte van de ‘nieuwe wereld’ (zoals Amerika bij zijn ontdekking werd genoemd). Ook Azië (China, India, Nabije Oosten) kwam toen op achterstand ondanks hun eerdere, indrukwekkende beschavingen die gekenmerkt werden door filosofische en bestuurlijke inzichten (Confucius, Bhagavad Gītā, oprichting van de Sumerische stadstaten), grootschalige organisatievormen en ontdekkingen als schrift en buskruit. Het betrokken continent miste op de lange duur met name de nieuwsgierigheid van Europa en van later het Westen, ingegeven door een christelijk superioriteitsgevoel gevoel gekoppeld aan de zucht naar materieel gewin.

Het klinkt paradoxaal, maar een aantal eeuwen geleden ontwikkelde hetzelfde continent Europa een concept als de rechtsstaat, waar de Rule of Law moet heersen en waar de eigen bevolking verschillende grondrechten veroverde ter bescherming tegen de machtswellust van de eigen absolute heersers. De koloniën elders van dit moderne Europa bleven echter op alle andere continenten in bloed gedrenkte wingewesten, totdat zij na WO II (1945) onafhankelijk werden en een eigen staat vormden of toegewezen kregen met soms grenzen die letterlijk langs een liniaal getrokken werden. Niet vergeten mag worden dat deze WO II een van de gruwelijkste misdaden tegen de menselijkheid heeft begaan door het op grote schaal uitroeien van Joden, Roma, communisten, verzetsstrijders, gehandicapten en homoseksuelen. Dit kon mede gebeuren omdat in verschillende landen de zittende macht hun bezetters de helpende hand bood.

Diezelfde WO II bracht naar Europa de enorme kennisvoorsprong van het Noord-Amerikaanse continent wat technologie, organisatie en wapensystemen betreft en Europa wist deze hegemonie tot aan het begin van de 21^e eeuw te behouden.

Anno 2020 wordt deze machtspositie van het Westen bedreigd door China die vanuit Azië een nieuwe wereldorde nastreeft met een combinatie van economische groei, sociale controle, mobiele beheersing (nieuwe zijderoute), neo-koloniale expansie in bijvoorbeeld Afrika, en een ambitieus technologieprogramma. En dit op het moment dat met name de Verenigde Staten zich terugtrekken op hun eigen vesting ('America First'), terwijl binnen dit land als een vorm van statelijke bewustwording de afzonderlijke staten een grotere rol opeisen, ook internationaal. Dit 'America First' weerspiegelt zich overigens niet in het internationale ICT-bedrijfsleven. De Grote Vier – Google, Amazon, Facebook en Apple - beheersen vanuit de VS grote delen van het dataverkeer waar ook ter wereld (behalve in China en Rusland?).

De roep om deze grote multinationals op te delen wordt steeds vaker gehoord, ook in de VS zelf.

Zoekend Europa stelt op zijn beurt zelf onder meer de mensenrechten centraal en probeert het belang van een duurzaam klimaat te realiseren. Dit Europese project heeft te maken met interne verdeeldheid (attitudes ten opzichte van (massa)migratie, autoritair-nationalistisch leiderschap, vergelijk de Brexit), ook over de sporen die Europa moet volgen richting de eigen toekomst. Geopolitieke innovaties dienen om die reden op de agenda van Brussel te staan.

De val van de Berlijnse Muur in 1989 bood perspectieven, maar maakte ook de weg vrij voor nationalistisch leiderschap in Oost-Europese landen (Hongarije, Polen).

De vertrouwde nauwe relatie tussen Europa en de VS is daarbij geschiedenis aan het worden.

Het kiezen voor het perspectief van continenten houdt in dat de afzonderlijke staten hun dominante positie ten opzichte van de Verenigde Naties (VN) kunnen verliezen. De wereldorde wordt na 1945 beheerst door nationale staten – al dan niet democratisch gevormd – en door convenanten die twee of meerdere staten aangaan ter behartiging van hun economische, politieke en/of militaire belangen. Dit alles overkoepeld door de VN (opgericht in 1945), een 75-jarig mondiaal samenwerkingsverband van nu 193 lidstaten. Het hoogste orgaan hiervan is de Algemene Vergadering. Mondiale vrede- en veiligheidskwesties worden behandeld door de VN-Veiligheidsraad. De raad telt 15 leden waarvan de vertegenwoordigingen uit China, Frankrijk, Rusland, VS en UK vast zijn en elk een veto kunnen uitspreken. De tien tijdelijke leden komen doorgaans uit alle bestaande continenten.

De VN onderneemt met name acties op het gebied van financiering (IMF) en cultuur (Unesco). Ook stellen de VN-tribunalen in ter berechting van oorlogsmisdaden. Andere invloedsgebieden zijn vluchtelingenhelp, voedselhelp, klimaatverandering, arbeid en justitie/mensenrechten. In 2000 hebben de VN hun acht Millennium Development Goals gepresenteerd en in 2015 de 18 Sustainable Development Goals.

Waarom zouden we in de directe toekomst het accent leggen op continenten en hun samenhang ter bevordering van het welzijn in de wereld, terwijl er al een wereldorganisatie van staten bestaat, de VN? Het antwoord moet gevonden worden in het huidige functioneren van de VN in de complexe context van de mondiale verwarring die alom bestaat, én groeiende is.

Tussen het bestaan van de natiestaten en het functioneren van de VN als mondiaal samenwerkingsverband bestaat een enorm groot gat. Dit is niet verwonderlijk voor een wereldorganisatie van bijna 200 leden! Behartenswaardige woorden uitgesproken tijdens Algemene Vergaderingen of conferenties, krijgen niet de nodige concrete follow-up door het vasthouden aan nationale en geopolitieke belangen (zoals in december 2019 opnieuw duidelijk werd tijdens de klimaatop in Madrid).

Aan de hand van een drietal casus – vluchtelingenstromen, vredesplanning en technologie - zal hieronder het voorlopige antwoord op de hierboven gestelde vraag geformuleerd worden. Voorlopig, want het is nodig dat er een nieuwe wereldorganisatie ontstaat waarbij echter blauwdrukken een dialoog niet in de weg mogen staan.

Vluchtelingenstromen

De wereld besteedt in toenemende mate aandacht aan bewoners die hun eigen plek vanwege mogelijke vervolging ontvluchten en bescherming zoeken over de grens van hun eigen land. Naast deze politieke vluchtelingen wordt ook gesproken van economische vluchtelingen (die op zoek zijn naar werk in een ander land) en recenter van klimaatvluchtelingen (op zoek naar niet door klimaatorenaken bedreigde woonplekken). In 2018 registreerde de VN 70 miljoen politieke vluchtelingen wereldwijd. Elke 2 seconden slaat een nieuw persoon op de vlucht. Vluchtelingenstromen vanuit Mexico richting VS, Afrika richting Europa en Azië richting Australië overheersen de mediaberichten. Veel minder aandacht krijgen de grote groepen vluchtelingen die in een buurland zijn neergestreken (Centraal Afrika, Midden-Oosten/Turkije, Venezuela, India, Thailand). Het probleem met het aantal vluchtelingen is dat behoudens een naturalisatie een vluchtelingenstatus voor altijd geldt, ook al is de persoon volledig geïntegreerd in het nieuwe thuisland. Huidige samenlevingen zijn verdeeld over de aanpak van de vluchtelingenproblematiek. Een humane 'ruime opvang' staat tegenover een radicaal nationaal-populistisch 'niet toelaten'. Een middenpositie (deels de Europese variant) wordt ingenomen door een groep landen die overduidelijke gevallen van mogelijke

vervolgning wil opnemen ('echte vluchtelingen'), de eigen grenzen strenger bewaakt en de opvang in de eigen regio financieel ondersteunt.

Door de opkomst van nieuwe categorieën vluchtelingen staat de bestaande benadering van het vluchtelingenvraagstuk onder druk. Naast evidente situaties als oorlog, vervolging en schending van de mensenrechten trekt immers een bredere groep de eigen landsgrenzen over, op zoek naar een betere toekomst. De aanpak via de bepalingen van de natiestaten levert ook steeds meer problemen op, mede vanwege de onmogelijkheid om grenzen waterdicht te maken. Vanwege de ontwrichtende werking van vluchtelingenstromen moet derhalve een ander organisatieniveau worden aangeboord. Hier komt het continentale perspectief aan de horizon. Binnen een continent kunnen vrije zones worden ingericht waarin op de vlucht zijnde mensen een nieuw bestaan opbouwen (vgl. Tibetaanse enclaves in India), te financieren door een nieuw continentaal fonds. Continenten die zelf nauwelijks vluchtelingen hoeven te vestigen, dragen bij aan fondsen elders. Voor de nieuwe wereldorde zal dit een continentalisering van het vluchtelingenbeleid betekenen. Op deze wijze kan ook geanticipeerd worden op klimaatvluchtelingen ter plaatse en een kans geboden worden elders op het eigen continent. De grote afstand van nu tussen landen en de VN kan daarmee voor wat betreft het vluchtelingenvraagstuk worden overbrugd.

Vredesplanning

De VN spant zich in om oorlogen en conflicten te voorkomen, en wanneer deze toch uitbreken deze tot een oplossing te brengen. Recente ontsporingen hebben met name plaatsgevonden op de Balkan (1995), het Midden-Oosten (vanaf 1945), Midden-Afrika (Congo, Rwanda) en in Azië (India-Pakistan). Het conflict op de Balkan kon door een Amerikaanse interventie tot een voorlopig einde worden gebracht. Met name het Midden-Oosten conflict (Israël – Palestina, Syrië) leidt via een onmachtige Veiligheidsraad – in het geval van Syrië door met name een blokkade van Rusland - tot een voortzetting van grote menselijke ellende. Met miljoenen vluchtelingenstromen tot gevolg. Het mechanisme van de Veiligheidsraad is door de heersende mondiale belangen (van de Koude Oorlog doorlopend tot in de huidige tijd) een onvolkomen instrument.

Het alternatief is: de landen op het eigen continent een bewustzijn bijbrengen dat ze zelf en met elkaar verantwoordelijk zijn voor vrede en voorspoed. De zaak van oorlog en vrede niet terugvoeren tot een aangelegenheid van staten en ook niet naar het globale niveau tillen van de VN. Het organisatievermogen van continenten is hier een wenkend perspectief.

Een bijzondere positie neemt het eerder genoemde Rusland in. Binnen het spel van continenten behoort Rusland voornamelijk tot het Europees continent. De uitwaaiing naar Azië ligt ver achter Moskou en de Oeral en heeft nauwelijks dominante invloed op het wereldtoneel.

De nieuwe generaties in Brussel en Moskou zullen moeten leren communiceren en samenwerken en deze van nieuwe duurzame dimensies voorzien.

Azië komt uitdrukkelijk terug op het wereldtoneel als het gaat om het realiseren van een collectieve vredesoplossing voor het Midden-Oosten. Het kan niet langer weggijken.

Het Westen heeft hier gefaald door een perverse overschatting van zijn eigen kunnen en kennis.

Indicatie top vijf conflictgebieden

1. Midden-Oosten
2. Kasjmir
3. Zuid-Chinese Zee
4. Oostelijk Oekraïne
5. De maan

Technology Triangle

Het lijkt Science Fiction, maar dat is het niet: drie belangrijke technologische gebieden raken steeds meer met elkaar verstrengeld. Het gaat om (1) biotechnologie: om via medisch-technologische ingrepen de van oorsprong biologische organismen van structuur, karakter en levensduur te doen veranderen. Gentechnologie is daar een onderdeel van; om (2) nanotechnologie: zodat technische toepassingen op steeds kleinere schaal kunnen worden gerealiseerd. Drones als vliegen die bijvoorbeeld ingezet worden voor het bespioneren of het verspreiden van virussen; en om (3) kunstmatige intelligentie die het via een digitale receptuur mogelijk maakt om met grote snelheid data te bewerken tot beslissingen waarbij de mens zelf geen of nagenoeg een rol speelt. Tot de verbeelding spreekt de gedachte dat de verstrengeling van deze technologieën samenkomt in lichaam en geest van 'cyborgs': een machine-mens die deels biologisch functioneert en zelflerend een aantal maatschappelijke functies vervult.

Hoe is deze wereld van cyborgs in te richten? Moet de mens vrezen voor zijn eigen dominante positie? Houden cyborgs zich aan de codes van mensenrechten? Bezitten zij zelf mensenrechten? Het is welhaast zeker dat individuele staten met name vanwege economische concurrentie en militaire invloedsferen niet komen tot gemeenschappelijk afspraken, laat staan dat er wereldwijd afspraken kunnen worden gemaakt. Het probleem van de hier geschetste Technology Triangle rond cyborgs is qua complexiteit te vergelijken met klimaatverandering, waarover inmiddels vuistdikke studies verschenen zijn. Over de Technologische Driehoek is de boekenkast nog nagenoeg leeg, met uitzondering van enerzijds enkele romans, films en videoseries, en anderzijds een paar globale verkenningen en waarschuwingen door verontruste wetenschappers.

Hierbij een denkexperiment: er dient een afslag richting de maan genomen te worden. Binnen enkele jaren zullen – zo is de verwachting – verschillende staten hun kamp inrichten voor een permanent verblijf op deze natuurlijke satelliet en daarbij afscheid nemen van de Internationale Space Station (ISS), die nu een baan om de aarde draait, gesteund en gefinancierd door diverse staten. De techniek van zo'n kamp zorgt voor de aanwezigheid van voeding en een verblijf door middel van speciale astronautenfaciliteiten. Het gevaar is dat de verschillende staten hun mogelijke conflicten voortzetten en dat kampen met elkaar in botsing komen. De VN – die uitgaat van natiestaten – zal niet effectief kunnen optreden mede vanwege het gebrek aan interventiemogelijkheden in het beslechten van ruimteoorlogen.

Ook hier moet het denken in continenten uitkomst bieden. Onder het gezag van deze continenten – die verder denken dan de afzonderlijke staten en geen last hebben van een onmachtig wereldorgaan als de VN – kunnen samenwerkings- en conflictenregels geformuleerd worden waarbij in de eerste plaats niet de belangen van de *staten* centraal staan, maar de belangen van de *bewoners* van alle continenten. Deze continentale afspraken maken het dan bijvoorbeeld mogelijk om geregistreerde, zelflerende cyborgs te verwijderen uit de aardse samenlevingen en te doen functioneren in speciale, intercontinentale kampen op de maan. Daar kunnen ze hun opdrachten verder tot ontwikkeling brengen en hun zelflerend vermogen aanscherpen. Een concrete denkbare opdracht vanuit de verzamelde continenten is deze: cyborgs, met elementen van menselijk bewustzijn, gevoel, bovenmenselijke rekenkracht en onuitputtelijkheid pakken de grote afvalberg in de ruimte aan en dragen zo bij aan een schoon heelal. In ieder geval maken de geregistreerde cyborgs niet meer deel uit van de aardse samenlevingen en kunnen daarom geen bedreiging zijn voor de mensheid.

De rode knop om de cyborg-mens uit te schakelen blijft op aarde achter, zij het dat uitschakeling juridisch zorgvuldig moet gebeuren.

Vluchtelingen opvangen in het eigen continent, een vredesplanning volgens de akkoorden vanuit de continenten, en een intercontinentale ruimtesamenwerking betreffende de Technologische Driehoek. In wezen komt het neer op een transitie van de VN als wereldorganisatie gebaseerd op staten in de richting van een wereldorganisatie gebaseerd op continenten.

Zelfstandige staten blijven weliswaar bestaan, maar het organisatievermogen op wereldniveau ligt in de samenwerking als continent, met vertegenwoordigers in een overkoepelend orgaan. De Algemene Vergadering van de VN krijgt een opvolger in een Wereldraad der Continenten (WcoC), waarin de vertegenwoordigingen van de continenten gezamenlijk de dienst uitmaken. De functie van de huidige Veiligheidsraad gaat op in de Wereldraad. Een speciale gastenplaats in deze raad is gereserveerd voor een vertegenwoordiger van de cyborgs. De Wereldraad richt zich op wereldzaken zoals de genoemde mensenrechten, vluchtelingenopvang in de regio, vrede en technologie inclusief de inrichting van de infrastructuur op de maan. Lopende agenda's als klimaatverandering, crisisbeheersing, gezondheidszorg en voedselhulp krijgen een continentale context. Een belangrijk nevendoeel is het verdampen van de dominantie van de grootste staten en hun platforms als de Navo, G7 en de G20.

Continenten dienen zich aan als leerscholen voor interculturele samenwerking en klimaatbestendig wonen en werken, dichtbij in de eigen omgeving en veraf in relatie tot de overige continenten.

Ook voor een BRICS (Brazilië, Rusland, India, China, Zuid-Afrika) is geen afzonderlijke plaats meer nodig.

Bij de start van een Wereldraad zouden grote landen een plaats kunnen krijgen om de raad te starten en verder uit te bouwen. Noord Amerika: VS, Canada; Latijns-Amerika: Brazilië en Argentinië; Europa: EU en Rusland, Azië: China en India.

Het is niet de vraag of de grootste staten zich onmiddellijk kunnen vinden in een Wereldraad, gebaseerd op de verzameling continenten. Omdat grote staten hun machtspositie zullen moeten delen met zusterstaten op het eigen continent, kan men verzet tegen de hier bedoelde transitie verwachten.

Tegenover dit verzet zullen jongeren hun intercontinentale activisme potentieel met behulp van sociale media kunnen aanspreken. Recente voorbeelden laten zien dat dit geen utopische gedachte is ('Smartphones versus Wapenstokken'). Scholieren hebben in o.a. in Noord-Amerika, Zweden, Nederland en België zich strijdbaar getoond om via scholierenstakingen een rechtvaardig klimaatbeleid af te dwingen. In de Arabische wereld hebben jongeren de afgelopen jaren op deze wijze aanvankelijk grote omwentelingen verricht, die helaas al snel door radicale partijen zijn gekaapt met chaos en het teruggrijpen van de macht door dictators als gevolg. In Hongkong en Moskou strijden jongeren op dit moment net zo voor een meer democratische samenleving ten opzichte van de sterke staat.

Jongeren die zich op continentaal, intercontinentaal en op wereldniveau inzetten voor een effectieve Wereldraad der Continenten om zo een rechtvaardige toekomst voor iedereen te bereiken, kunnen als ware *continento's* (Homo Continentus) een duurzaam toekomstreddend stempel drukken op de geschiedenis van de aarde.

Voor minder hoeven de continento's niet te gaan.

Verantwoording

Giep Hagoort

Wat zijn de eerste ontwerpschetsen geweest voor bovenstaande wereldbeschouwing in combinatie met het theaterspektakel Het Tribunaal?

- Al zo'n 20 jaar houd ik mij als hoogleraar kunst en economie professioneel bezig met het toneelpersonage Jago uit het drama *Othello* (1603) van William Shakespeare (1564-1616). Het verhaal: de vaandrig Jago misleidt de net benoemde Moorse generaal Othello met een haatplan, omdat hij – Jago - zich gepasseerd voelt bij een benoeming als tweede man. De intriges richting Othello vormen een cocktail van leugenachtigheid, jaloezie, wraak, vrouwenvernedering en vreemdelingenhaat met onder andere de dood van Othello en zijn jonge vrouw Desdemona tot gevolg. Jago wordt opgepakt maar besluit te zwijgen over zijn dodelijk plan. "Uit mijn mond geen woord", zegt hij aan het eind. Al eerder merkte hij tegen een bevriende (?) militair op: "I am not who I am."

Lessons learned: ga niet af op verhalen die oppervlakkig gezien lijken te kloppen, maar die de ondergang al in zich dragen. En: geef intriganten geen kans om met behulp van naïeve clubgenoten het verhaal van verzinsels en valse emoties tot een nieuw frame van macht te maken. In het zwijgen tekent zich de lafheid van de intrigant.

Voor een nieuw te ontwikkelen wereldbeschouwing – zoals door mij hierboven wordt beoogd – houdt dit in om als fundamenteën te zien: waarachtigheid in denken, openheid in communiceren en betekenisvol handelen.

- De directe aanleiding om door jongeren Het Tribunaal te kunnen laten realiseren is het werken aan het boek *Being Connected* dat in 2019 is verschenen: 55 verhalen van docenten en studenten over wat de HKU-opleiding Kunst en Economie betekent. Het was met name het aandeel van de studenten dat mij aan het denken

zette. Zonder uitzondering kozen de meeschrijvende studenten voor een project dat als kader had de Sustainability Development Goals van de VN (2015), toegespitst op de noodzaak van een duurzame, inclusieve samenleving. Ik bedacht dat ik als initiatiefnemer van het boek en mederedacteur deze studenten als blijk van dank en waardering iets terug wilde geven. Iets dat de individuele projecten moest overstijgen op weg naar een globale context. En waarom bang zijn voor Het Grote Verhaal? Een beschouwing die ruimte laat voor eigen inbreng van jongeren, maar ook geheel passend in de sfeer waarin zij worden opgeleid en waaraan ik vanaf 1983 als medeoprichter van de opleiding, docent, lector en hoogleraar met groot plezier en voldoening een eigen bijdrage heb mogen leveren. Het theaterspektakel en het begeleidende betoog zijn mede het resultaat van deze overwegingen.

- Naast Nederlander ben ik Europeaan. In geografische zin maar ook - en vooral - in politiek-morele zin. De Europese idealen van vrijheid, gelijkheid en solidariteit wil ik over de nationale landsgrenzen heen uitdragen. Voor de nieuwe Amsterdamse denktank De Hoftuingroep publiceerde ik, na teksten over Cultuur en Europa (2017) en over Kunst en de Slimme Stad (2018), een eerste gedachte over de toekomst van Europa, breder te zien dan de EU. Hoe kan in de Europese samenwerking een nieuwe stap gezet worden, trouw aan de denkers die na WO II aan de wieg hebben gestaan van de Europese eenwording? Ik kwam tot de overtuiging dat we niet de illusie moeten koesteren dat in onze complexe wereld één spoor gevolgd kan worden om de noodzakelijke Europese samenwerking van een nieuwe impuls te voorzien. Ik schreef: De diversiteit van het continent Europa verlangt een ander organisatieprincipe dan een centraal geleide EU. De EU heeft een eerbiedwaardige ontwikkeling doorgemaakt: van een klein economisch samenwerkingsverband van enkelen naar een politieke unie van velen. De structuur hield daarmee gelijke tred en kon zelf een

raamwerk vormen voor een gemeenschappelijke munt van de kernleden. Bezien we de toekomst van Europa, dan is zo'n centralistische aanpak niet meer van deze tijd. Ook de Brexit heeft laten zien dat de bestuurlijke vorm van de EU niet meer in beton gegoten is. De kracht moet gezocht worden in de samenwerking van vier autonoom functionerende Europese regio's: 1. de as Berlijn-Parijs; 2. Visegrád Vier (Hongarije, Polen, Slowakije en Tsjechië – eventueel ook Oostenrijk); 3. de mediterrane regio met Griekenland, Italië, Spanje en Portugal; en 4. de Hanze-coalitie met Nederland, Denemarken, Finland, Zweden, Ierland, Baltische staten, België en Luxemburg. Deze vier regio's ontwerpen elk een eigen ontwikkelingsgang binnen een gemeenschappelijk EU-verband, met als basis het Europese Verdrag tot de Rechten van de Mens (EVRM), de handelsakkoorden en zo mogelijk een Euromunt naar vermogen per lidstaat.

Tot zover mijn gedachte-experiment om een Europees continent van de regio's te realiseren, waarbinnen nationale verschillen tot hun recht kunnen komen. Uitbreiding van de EU blijft daarbij mogelijk, waarbij nieuwe blokken een eigen regio kunnen vormen (bijvoorbeeld Oekraïne en Georgië, Rusland en Wit-Rusland), of kunnen aansluiten bij een bestaande regio (de Balkan). De EU zal kunnen excelleren als een interne markt, met de handhaving van grondrechten, in een creatief geopolitiek spel met de overige continenten. Dit spel zal ook een leerschool zijn om de Westerse arrogantie in te wisselen voor een op Ubuntu-gebaseerde samenwerking.

- Mijn voorliefde voor spektakeltheater. Van theatergroep Vis à Vis uit Almere tot aan een recente theaterervaring die ik had bij de Holland Festival-voorstelling *The Head and The Load* van de Zuid-Afrikaanse kunstenaar William Kentridge. De voorstelling is een montagevoorstelling over een vergeten geschiedenis: het ronselen van zwarte, Zuid-Afrikaanse arbeiders door de Europese oorlogspartijen tijdens WO I (1914-1918). Het verhaal wordt verteld door een overweldigend samengaan van beeld, muziek,

tekst, mime, video's en metershoge animaties, gepresenteerd op een achtergronddoek van een podium van 50 meter breed. Verwarrend, zoals een recensent het beoordeelde? Naar mijn mening ging het vooral om het stimuleren van een actief denkproces rond de vraag wat de hedendaagse mens ontgaat in de samenleving. Hoe kunnen we voorkomen dat er dergelijke vergeten geschiedenissen opnieuw verteld moeten worden? Montagetheater fungeert als overweldigende steun in de rug om de complexe wereld om ons heen proberen te begrijpen. Ik gaf aan dat de voorstelling niet verwarrend is als je de boodschap meeneemt naar je eigen land. Voor Nederland geldt dan een respectvolle dialoog met anti Zwarte Piet-activisten die aandacht vragen voor het verwerken van het slavernijverleden van Nederland.

- Mijn fascinatie met de vraag hoe de samenleving bottom-up betrokken kan worden bij de technologische revolutie? Mijn proefschrift behandelde interactieve strategievorming (in de culturele sector) waarbij optimaal gebruik gemaakt wordt van de veelheid aan kennis en inzichten die aan de basis van organisaties gevormd wordt. Dit in tegenstelling tot de top-down benadering waarbij uitsluitend de hiërarchie bepaalt wat aan kennis gevormd wordt (wat daarmee per definitie eenzijdig is). In 1995 schreef ik het boekje *Bericht aan de Digitale Onderklasse* over betrokkenheid bij de snelle technologische veranderingen. In 2008 richtte ik samen met mijn studenten het 'Opvangcentrum voor Verlaten Robots' op om aandacht te vragen voor de tot dan toe onbesproken relatie tussen robots, kunstenaars en de creatieve industrie. Tien jaar later, in 2018, volgde het door mij ondernomen NVAIR-initiatief tot een gefingeerd kort geding Bordeelhouder versus Seksrobot, als onderdeel van de tentoonstelling 'RobotLove'. Ook in dat jaar ontstond het idee bij het Cartesius Museum, waar ik curator ben, om een ironische Smart City Church als spirituele afsplitsing van het Dataïsme op te richten. Het dataïsme is een geloof dat uitgaat van de redding van de mensheid door het

verzamelen en verwerken van Big Data. Inmiddels zijn in Utrecht en Amersfoort verschillende ‘diensten’ gehouden met als doel om op basis van de verbeelding belangwekkende thema’s als privacy, de almacht van techbedrijven, digibetisme en smartphoneverslaving dichterbij het grote publiek te brengen. Het Tribunaal laat sporen van deze betrokkenheid zien.

- Het boek *Homo Ludens* (spelende mens), gepubliceerd in 1938 door de historicus Johan Huizinga en in diverse talen verschenen, blijft ook in deze tijd boeien. Of moet ik zeggen: vooral in deze tijd. De mens is niet zozeer een Homo Economicus, Homo Informaticus of Homo Deus, maar boven alles een spelend wezen in een spelende, steeds veranderende cultuur. Het sociale element staat voorop. Spelregels maken een belangeloos spelen mogelijk en het spel wordt gespeeld door vrije mensen die in het spel onderscheidend zijn. Dit spel is alom aanwezig, niet alleen als sport maar ook in het recht, in de relatie tussen burgers en het bestuur, tussen

medewerkers en hun bazen. In zijn tijd zag Huizinga wel een ‘spelerosie’, bijvoorbeeld door de opkomst van technologie die het spelplezier inruilt voor de materiële behoeftebevrediging. Vormen van ‘vals spel’ (betekenisloze competitie) dringen zich daarbij op. De vraag is – 80 jaar later – of Huizinga de op fun gerichte games tot deze categorie zou rekenen. Ik vermoed van wel. Ook in Het Tribunaal is de spelende mens uitdrukkelijk aanwezig. Niet alleen in het spel tussen de spelers onderling, maar ook in de relatie tot het publiek.

*En zo worden aan mijn schrijftafel de stemmen
gehoord van een theatrale intrigant,
maatschappijbewuste studenten, een zoekende
Europeaan, uitgebuite Zuid-Afrikaanse arbeiders,
verlaten robots en de spelende mens.
Zij dragen ieder op eigen wijze bij aan een creatief
raamwerk van Het Grote Verhaal ter verbetering
van de wereld, voor nu en voor de toekomst.*

Voor het ontwerpen van een eigentijdse wereldbeschouwing staat de bedenker talloze bronnen ter beschikking. Voor dit betoog is dankbaar gebruik gemaakt van onder meer de volgende studies (in volgorde van opkomst):

Leopoldo Benacchio c.s., Vanaf de oerknal (2005), Jared Diamond, Zwaarden, paarden en ziektekiemen (2013), ECI, Atlas van de mensheid (1983), Lekturama, De oorsprong van onze beschaving (MCMLXXVII), Peter Westbroek, De ontdekking van de aarde (2012), Yuval Noah Harari, Sapiens (2014), Homo Deus (2015), Norman Davies, Europe (1979), Stephen Hawking, De antwoorden op de grote vragen (2018), William Shakespeare, Othello (edited by M.R. Ridley – 1958), Johan Huizinga, Homo Ludens (2010), Daniel Boorstin, De scheppende mens (1994), Dave Eggers, De cirkel (2016), Ian McEwan, Machines als ik (2019), Fons Stoelinga, India (2019). Gabrielle Kuiper, Rene Kooyman, Giep Hagoort, Being Connected (2019), Peig Troogah, Eknah Pord, Teksten Smart City Church (2019).

Evenals mede geïnspireerd door de in de media verschenen interviews met Kwame Anthony Appiah (filosoof), Alain Badio (filosoof), Timothy Garton Ash (historicus), Jonathan Holslag (politicooloog), Strecko Horvay (filosoof), Michael Ignatieff (historicus), Anab Jain (futuroloog), Robert Kaplan (geopolitiek schrijver), Kishore Mahbubani (oud VN-diplomaat), Martha Nussbaum (filosoof), Peter Promerantsev (journalist), Gerardjan Rijnders (theatermaker), Frédéric Worms (filosoof) en Frank Zappa (muzikant).

Colofon

Theatertekst en illustratie omslag: Peig Troogah

Toelichting en Verantwoording: Giep Hagoort

Eindredactie: Hanke Drop

© Uitgever: ASOM www.asom.org

December 2019

Opvoering van Het Tribunaal en/of openbare gebruikmaking van de theatertekst is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgever en schrijvers hebben met grote zorg de teksten samengesteld. Aan tekortkomingen kunnen geen rechten worden ontleend. De lezer wordt gevraagd eventuele onvolkomenheden aan de uitgever te melden. De tekst van Het Tribunaal is ook te raadplegen via www.asom.org (rubriek Nieuws)

Over de schrijvers

Peig Troogah schreef eerder Voor JOU (2009) over hoe jongeren kunnen overleven in het eigentijdse ideeëntijdperk. De opkomst van een populistische leider bracht hem tot het gedicht Gedogen (2010). Ook is hij één van de oprichters van de Smart City Church, een spirituele afsplitsing van het Dataïsme. Peig Troogah debuteerde in 1970 met het bewegings- en muziekspel Allos (foto).

Fotoarchief Ad van Breugel

Giep Hagoort (foto) is creativiteitsprofessor en hoogleraar emeritus kunst en economie aan de Universiteit Utrecht/HKU. Hij schreef een honderdtal boeken en artikelen over kunstmanagement, cultureel ondernemerschap, kunst en cultuurbeleid, robotica en de creatieve industrie. Hij gaf onderwijs op de vijf continenten.

foto Joke van den Berg